DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

Kaina 75 c. ŠEŠTADIENIS - SATURDAY, SAUSIO - JANUARY 7, 2006 Vol. XCVII Nr. 4

Patriotizmo stoka kelia grėsmę valstybingumui

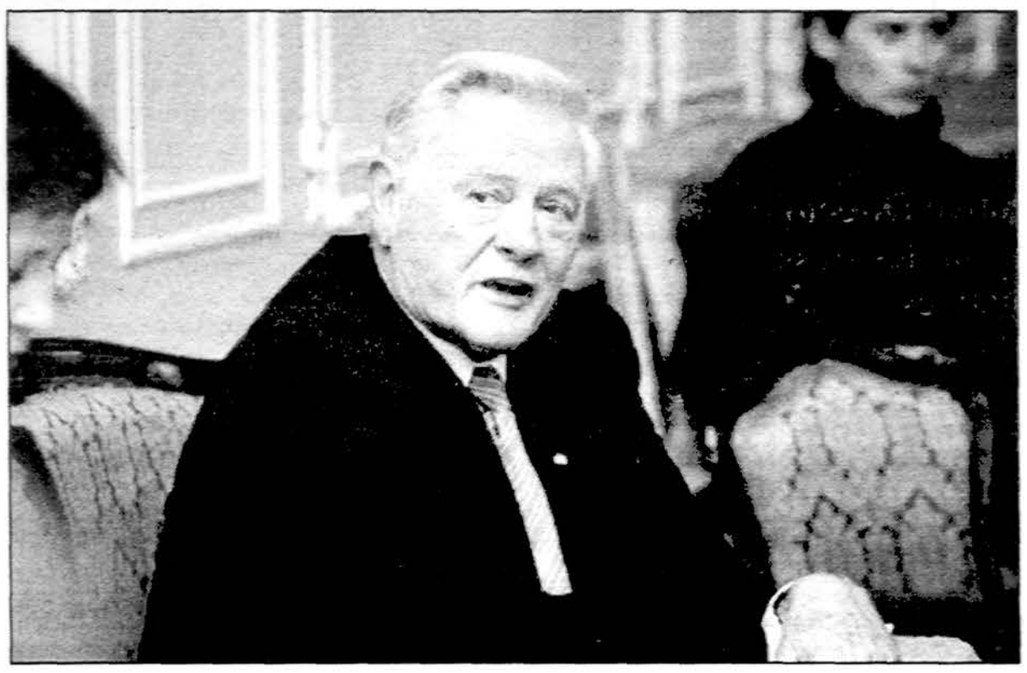

Prezidentas Valdas Adamkus. Aliaus Koroliovo (ELTA) nuotr.

Vilnius, sausio 6 d. (BNS) — Istorikas prof. Alfredas Bumblauskas mano, kad istorijos mokyme Lietuva nuėjo pačiu paprasčiausiu keliu, kuris yra svetimas ir nepriimtinas jaunimui bei mokiniams. Europarlamentaras prof. Vytautas Landsbergis teigia, kad „mes kol kas dar neturime smegenų laisvės". Prezidentas Valdas Adamkus baiminosi, kad patriotizmo stoka mūsų visuomenėje gali tapti grėsme mūsų sąmoningam valstybingumui.

„Nujudėjom pačiu prasčiausiu keliu. Nujudėjom 'empyrizmo' ir faktokrapštystės lygmeniu. Ir netgi patys aukščiausi akademiniai sluoksniai kartoja, kad mes negalime kurti kažkokių bendrų veikalų, nes mums reikia kažką ištirti. Ir mokytojas, matyt, turi kaupti archyvą ir patyrinėt kažką, nes jis negali eiti į pamoką nežinodamas visko. Tik nežinia, kas tas visko mitas?" — kalbėjo prof. A. Bumblauskas per Prezidentūroje penktadienį surengtą pasitarimą „Vadovėliai ir pilietinis, tautinis bei patriotinis ugdymas".

Prof. A. Bumblausko manymu, mokytojams reikia faktų, o faktų reikia egzaminui, kuris pavirto rebusų sprendimu. „Apie kokias mes galime vertybines orientacijas kalbėti, jeigu istorijos dėstyme apskritai nėra vietos globaliniams vaizdiniams", — sakė istorikas.

„Mūsų bendruomenės vaizdiniai yra sukurti Jono Basanavičiaus, koreguoti Maironio, įtvirtinti Adolfo Šapokos. Konstatuoju ir drįstu pareikšti – pasenę ir jaunimo nebus priimti. Su etnokultūriniu modeliu mes nesukursime pilietinės visuomenės, nes jis buvo sukurtas tada, kai Lietuvai reikėjo atsiskirti

Nukelta į 6 psl.

Šiame numeryje:

Iš ateitininkų veiklos.
Visur duona su pluta.
Apmąstymai iš Ellicott miestelio.
Trys karaliai.
Kalėdinę kiaulystę prisiminus.
Gedimino stulpai ir Trakai.
Menas, literatūra, mokslas.
Tautos fondo darbai 2005.
Mūsų šeimose.
Svarbi „Social Security" informacija.

Valiutų santykis
1 USD — 2.855 LT
1 EUR — 3.452 LT

Daugelis jaunų mokslininkų pasiruošę išvykti

Vilnius, sausio 6 d. (BNS) – Daugelis jaunų mokslininkų pasiruošę išvykti iš Lietuvos, nes prastai vertina dabartinę šalies mokslo padėtį ir jaučiasi nepakankami skatinami.

Tai parodė apklausa , kurioje dalyvavo įvairių Lietuvos aukštųjų mokyklų 23-37 metų amžiaus mokslininkai, dauguma jų — doktorantai. Apklausą spalį atliko Vilniaus universiteto ir Kauno Technologijos universiteto mokslininkai, pranešė Lietuvos jaunųjų mokslininkų sąjunga.

74 proc. apklaustų jaunų mokslininkų teigė, jog išvyktų iš Lietuvos gavę darbo pasiūlymą užsienyje.

Tik 16 proc. atsakė, kad tikrai neketina dirbti užsienyje.

Dabartinę situaciją aukštajame moksle apklaustieji vertino gana neigiamai. Jaunieji mokslininkai mano, kad pagrindinės aukštojo mokslo problemos šiandien yra atsainus studentų ir visuomenės požiūris į mokslą, pernelyg didelis darbo krūvis aukštosiose mokyklose, biurokratinė universitetų valdymo sistema, neapmokamas doktoranto darbas, nepakankamas jaunų darbuotojų vertinimas ir skatinimas.

Jaunieji mokslininkai mano, jog universitetuose būtina daugiau dėmesio skirti moksliniams tyrimams atitinkamai paskirstant pedagoginius krūvius. Pasigesta produktyvaus bendradarbiavimo su Vakarų universitetais. Dalis siūlė labiau populiarinti patį mokslą, mažinti priimamų studentų skaičių, sukurti tinkamą mokslininkų skatinimo sistemą, labiau diferencijuoti atlyginimus, keisti administracijos požiūrį į darbuotoją.

Beveik visi apklaustieji atsakė, kad fakultetuose skiriama nepakankamai lėšų dalyvavimui konferencijose. Vyrai buvo linkę manyti, kad didesnis mokslo finansavimas išspręstų nemažai aukštojo mokslo problemų, o moterys tuo abejojo.

Labiausiai savo ateitį su aukštuoju mokslu ketina sieti biomedicinos mokslų krypties atstovai, mažiausiai — socialinių. Vyrai labiau nei moterys norėtų likti aukštojo mokslo sistemoje.

Lenkija stabdo greitkelio „Via Baltica" statybą

Vilnius, sausio 6 d. (BNS) — Lietuva sunerimusi dėl Lenkijos sprendimo sustabdyti automagistralės „Via Baltica", kuri turėtų sujungti Baltijos valstybes ir Lenkiją, tiesimą.

„Lenkijos nutarimas sustabdyti 'Via Baltica' statybą kelia nerimą. Tikimės, kad statybos bus atnaujintos, greitkelio poreikis yra akivaizdus", — po penktadienį vykusio susitikimo su prezidentu Valdu Adamkumi sakė užsienio reikalų ministras Antanas Valionis.

Prieš keliàs savaites Lenkijos aplinkosaugos ministras pranešė, kad panaikinami prieš pusmetį Palenkės vaivados išduoti leidimai pradėti trijų „Via Baltica" atkarpų tiesimo darbus, nes jie esą neatitinka teisinių normų ir pažeidžia gamtosaugos reikalavimus.

Antanas Valionis

Eltos nuotr.

Ministras tvirtino, kad tiesiant greitkelį smarkiai nukentėtų Augustavo ir Knišinskio girios bei Biebžansko nacionalinis parkas.

Ketvirtadienį maždaug tūkstantis lenkų iš Lietuvos į Lenkiją einančiame Budzisko-Augustavo-Varšuvos kelyje surengė protesto akciją. Iš valdžios jie reikalavo paspartinti „Via Baltica" statybą, tiesti kuo daugiau aplinkkelių apie miestus.

Kaip pranešė Lietuvos URM atstovai, penktadienį A. Valionis telefonu kalbėjosi su savo Lenkijos kolega Stefan Meller, kuris informavo, kad vietovę, kur vyksta kelių blokadós, ketina aplankyti Lenkijos ministras pirmininkas. Tikimasi, kad po šio apsilankymo greitkelio tiesimas bus atnaujintas.

Pasak A. Valionio, susitikime su prezidentu taip pat buvo aptartas pačioje praėjusių metų pabaigoje kilęs Rusijos ir Ukrainos energetinis konfliktas bei naujų Lietuvos ambasadorių skyrimo procedūra.

January 7, 2006
**********MIXED ADC 607
S77 P6 GRATIS 020106
THE LIBRARY OF CONGRESS
EUROPEAN READING ROOM
SERIALS DIVISION
WASHINGTON DC 20540-4830
NEWSPAPER - **DO NOT DELAY** - Date Mailed 01-06-06
PERIODICALS

UŽSIENIO LIETUVIŲ DIENRAŠTIS
4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629
TEL.: 773-585-9500 • FAX: 773-585-8284 • WWW.DRAUGAS.ORG

Medžiagą siųsti: Vidai Kuprytei c/o Draugas • 4545 W 63 St • Chicago, IL 60629 • e-adresas: draugas@ateitis.org

Šiaurės Amerikos ateitininkų vardyne 1,561 pavardė

EKSTRA! EKSTRA! EKSTRA!

Š. Amerikoje, ateitininkų gausumu antroje vietoje yra Ontario provincija!!!

ROMUALDAS KRIAUČIŪNAS

Besiruošiant naujos Šiaurės Amerikos ateitininkų tarybos rinkimams, Vytas Žemaitaitis su talka atnaujino turėtą ateitininkų vardyną ir adresyną. Tai jau antroji, papildyta vardyno laida. Paprašytas, vardyno sudarytojas sutiko sutelkti daugiau statistinės informacijos. Ja pasinaudojant „išspausta" įdomių skaičių.

Vardyne iš viso yra 1,561 pavardė. Reikia pastebėti, kad netiksliausi skaičiai liečia Jaunųjų ateitininkų sąjungą. Ten įrašyti tik tie JAS nariai, kurių tėvai patys vardyne užsiregistravo ir tuo pačiu savo vaikus užregistravo.

Vardyne yra 866 mergaitės ir moterys (55.5% visų surašytų) ir 695 berniukai ir vyrai (44.5%). Gausiausia sąjunga yra Ateitininkų sendraugių. Ten 1,190 pavardės, kas sudaro 76.3% viso vardyno. ASS eilėse 56.6% moterys ir 43.4% vyrai. Antroji gausumu yra Studentų ateitininkų sąjunga. Čia 140 pavardžių. 52.9% moterų ir 47.1% vyrų. SAS sudaro 8.9% viso vardyno.

Trečia gausumu yra Moksleivių ateitininkų sąjunga su 126 nariais. Tai yra 8.1% viso vardyno. Mergaitės sudaro 55.6%, o berniukai 44.6%. Pagaliau, šiame vardyne Jaunųjų ateitininkų gretose priskaičiuojama 105 arba 6.7% visų ten išvardintų.

Norint patirti, kiek ASS eilėse yra jaunesnių akademikų, jie yra atitinkamai pažymėti ir jų priskaičiuota 112. Tai gražus skaičius.

Taip pat įdomi informacija, žiūrint į geografinį išsidėstymą. Vardyne esantieji yra pasklidę po 28 JAV valstijas, Kolumbijos distriktą ir dvi Kanados provincijas. Taigi, 22 JAV valstijose, pagal vardyną, neturima nei vieno ateitininko. 18 JAV valstijose yra mažiau kaip po dešimt ateitininkų.

Tuo pačiu, gausiausias skaičius (553, arba 34.1% visų vardyne) gyvena Illinois valstijoje. Dabar prieiname prie antrosios ateitininkais gausiausios valstijos ar provincijos. Didžiam ir maloniam nustebimui, antroje vietoje yra Ontario su 174 ateitininkais (11.1% visų). Trečioje vietoje puikuojasi Ohio (166), po to Michigan (125), California (113), New York (79), Florida (53), Maryland (50) ir t.t.

Norisi grįžti prie Ontario statistinės staigmenos. Kanados ateitininkų susiorganizavimas ir atkūrimas yra viena iš ŠAAT ateities vizijų („Draugas", 2005.12.3.). Arčiau pažiūrėjus į Ontario provinciją, vardyne randame 15 jaunųjų akademikų ir bent 8 studentus ateitininkus. Taip pat, du įrašyti į MAS eiles. Tai gražios jėgos, kurios, atrodo, nėra pakankamai sutelktos organizacinei veiklai. Jaunesniuosius galėtų ir turėtų paskatinti, juos paremti 149 sendraugiai, gyvenantys Ontario provincijoje.

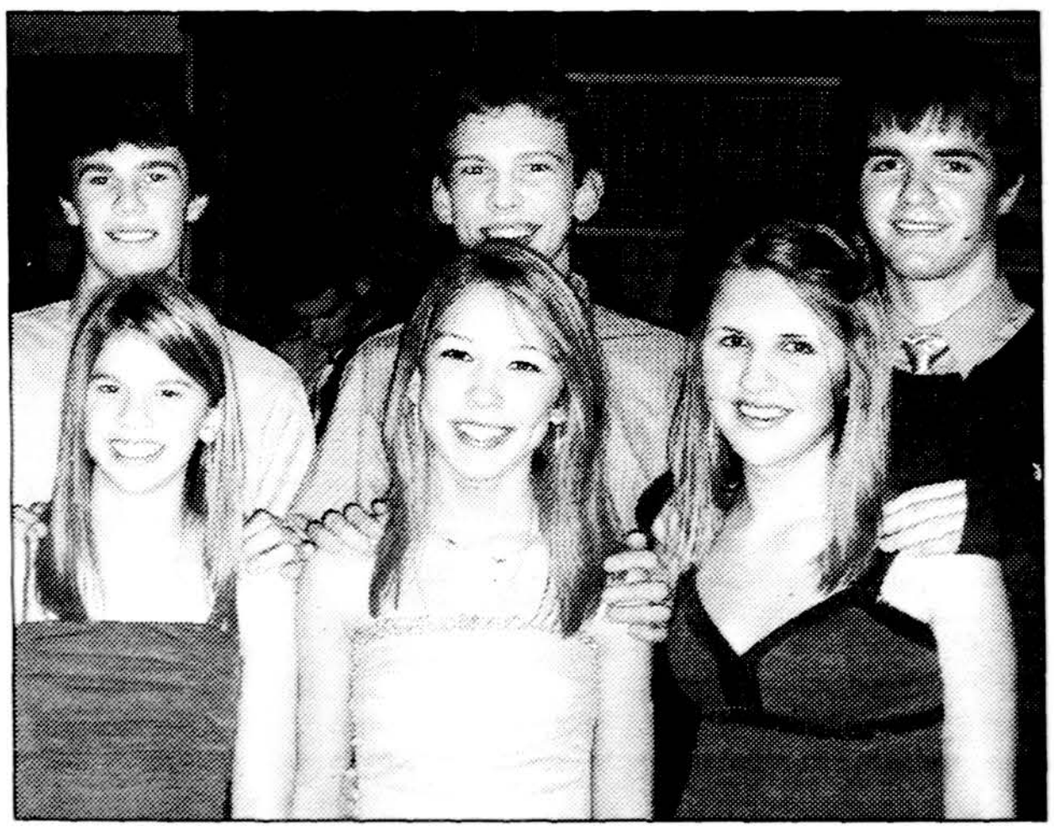

Broliai ir sesės 2005 m. MAS Žiemos kursų Naujųjų metų sutikime, Dainavoje. Iš k: Juozas ir Emilija Pranckevičiai, Paulius ir Diana Jankai, Danius ir Rima Giedraičiai.
Nuotrauka Monikos Mikulionytės

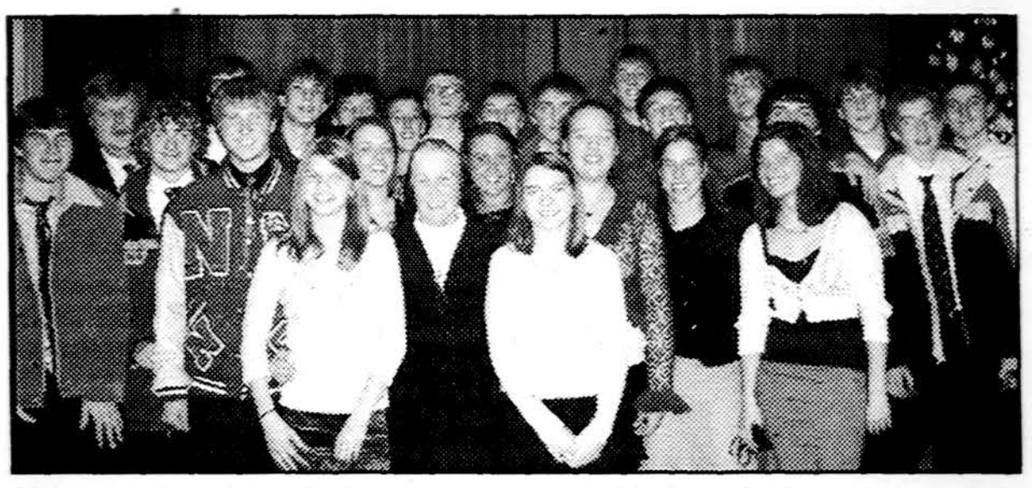

Čikagos ateitininkų kūčių šventės organizatoriai Kun. Alf.Lipniūno/Prez. A. Stulginskio ateitininkų kuopos moksleiviai kartu su viešnia ses. Igne Marijošiūtė.
Nuotrauka Dainos Čyvienės

Čikagos kūčių šventė

Š.m. gruodžio 18 d. Čikagos kun. Alfonso Lipniūno/Prez. Aleksandro Stulginskio moksleivių ateitininkų kuopa suruošė kūčių šventę visiems Čikagos ateitininkams. Šventiškai papuoštoje Jaunimo Centro didžiojoje salėje kūčias pradėjome šv. Mišiomis, kurias atnašavo kun. Kęstutis Trimakas. Po Mišių visi pasidalinome plotkelėmis ir pradėjome vaišintis kūčių vakarienės būdingais patiekalais — silkėmis, mišrainėmis, sližikais, aguonų pienu, kisieliumi ir kt. Didelis ačiū visoms šeimininkėms už jų sunkų darbą. Po trumpų sveikinimų ir poezijos skaitymo, Rasa Poskočimienė pravedė moksleivių programą, per kurią moksleiviai pagiedojo kelias kalėdines giesmes, o po to visi prisidėjo prie bendro giedojimo vadovaujant Audriui Polikaičiui. Tuo metu mažieji šventės dalyviai suvaidino prakartėlės gyvą paveikslą.

Ateitininkų kūčiose dalyvavo apie 240 žmonių. Moksleiviai — kūčių organizatoriai — širdingai dėkoja visiems, kurie atvyko ir savo dalyvavimu padarė tikrą šventę!

Algis Grybauskas

ŠAAT RINKIMAI

DAR IEŠKOMA KANDIDATŲ

Nedelsiant siūlykitės!

Šiaurės Amerikos ateitininkų tarybos (ŠAAT) rinkimai vyks 2006 m. sausio/vasario mėnesį. Kandidatus i ŠAAT gali pasiūlyti kiekvienas ateitininkas, atsiųsdamas sutinkančio/os kandidatuoti užpildytą „Kandidato/ės siūlymo į ŠAAT" formą Tarybos nominacijų komisijai, Loretai Grybauskienei, 72 Silo Ridge Rd., Orland Park, IL 60467, telef: 708/349-7426, el paštas: **vlasr@aol.com** Šią formą galima gauti pas Loretą Grybauskienę arba atsispausdinti iš interneto **http://ateitis.org/saat/** Laukiam kandidatų!

MOKSLEIVIAMS darbai Jaunučių stovykloje

Moksleiviai, kurie domisi vadovauti Jaunųjų ateitininkų sąjungos stovykloje š.m. liepos 3-12 d. Dainavoje ar norėtų dirbti tuo metu stovyklos virtuvėje jau gali išsispausdinti prašymo anketas iš ateitininkų tinklalapio **www.ateitis.org** (arba: **ateitis.org/jas/2006/reikavadovu.html**) Prašymai bus priimami iki š.m. vasario 15 d.

XV ATEITININKŲ KONGRESAS PANEVĖŽYJE

rugpjūčio 18-20 d.

Pranešma, kad kongreso ruošos reikalams sukurta el.pašto dėžutė: **kongresas@ateitis.lt**. Kongreso org. komitetas, vadovaujamas Irenos Bikulčienės kviečia visus į šią dėžutę siųsti savo pasiūlymus, pageidavimus ir klausimus susijusius su kongreso ruoša.

DRAUGAS
(USPS-161000)
THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY

Published daily except Sundays and Mondays, legal Holidays, the Tuesdays following Monday observance of legal Holidays as well as Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589. Tel.: 773-585-9500.
Periodical class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices.
Subscription Rates: $120.00.
Foreign countries $135.
Postmaster: Send address changes to
Draugas - 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.
Mažindami pašto išlaidas, pakvitavimų už prenumeratą nesiunčiame. Prie pavardės ir adreso, siųsdami laikraštį pažymime, iki kada prenumerata galioja.
Draugo prenumerata yra mokama iš anksto.

JAV
Metams$120.00 • 1/2 metų $65.00
• 3 mėn.$45.00
Kanadoje ir kitur (USD)
Metams$135.00 • 1/2 metų $70.00
• 3 mėn.$60.00

TIK ŠEŠTADIENIO LAIDA:
JAV
Metams$70.00 • 1/2 metų $53.00
• 3 mėn.$35.00
Kanadoje ir kitur (USD)
Metams $80.00 •1/2 metų $70.00
• 3 mėn.$40.00
Užsakant į Lietuvą:
Oro paštu
Metams $600.00 • 1/2 metų $300.00
Reguliariu paštu
Metams $120.00 • 1/2 metų $66.00
Tik šeštadienio laida oro paštu
Metams$190.00 •1/2 metu$100.00
Tik šeštadienio laida reguliariu paštu
Metams $68.00

Vyriausia redaktorė – Danutė Bindokienė
redakcija@draugas.org
Administratorius – Vytas Paškus
administracija@draugas.org
Moderatorius – kun. Viktoras Rimšelis
• Administracija dirba kasdien,
nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.
• Redakcija dirba kasdien,
nuo 8:30 iki 4:00, šeštadieniais nedirba.
• Redakcija už skelbimų turinį neatsako.
Skelbimų kainos atsiunčiamos,
gavus prašymą, ką nors skelbti.
• Redakcija straipsnius taiso savo nuožiūra.
Nenaudotų straipsnių nesaugo.
Siunčiant prašome pasilikti kopiją.

El-paštas:
rastine@draugas.org
skelbimai@draugas.org

APMĄSTYMAI IŠ ELLICOTT MIESTELIO

JUOZAS GAILA

Bevartant gautus kalėdinius sveikinimus, akis užkliuvo už vieno, kur tarp linkėjimų geros sveikatos, ramybės širdyje linkėjimas: nenustoti vilties pamatyti Lietuvą tokią, kokios mes laukėm ir tikėjomės. Ak, kaip dažnai padejuojame, kad ne tokios Lietuvos tikėjomės. Ir iš tikro, bevartant Lietuvos ir išeivijos spaudą, benaršant internete, ar beskaitant artimųjų laiškus iš Lietuvos, galima nusivilti Lietuva. Juk retai ką nors gero apie ją randame ar girdime.

Neseniai Baltimorėje palaidojome mano bendraamžę, kuri mirtinos ligos patale gulėdama savo atsisveikinimo laiške parašė: „...Dėkoju, kad Dievulis dar leido tris kartus pamatyti laisvą Lietuvą, parsivežti žemelės nuo artimųjų kapų". Pusšimtį metų gyvendami, niekada nepraradome vilties, kad Rusijos tautų kalėjimas subyrės, bet jau buvom begalvoją, kad tai įvyks ne mūsų gyvenime. O vis tik kalėjimas subyrėjo ir Lietuvą atgavusią laisvę ir nepriklausomybę, išvydo net mano tėvų karta. Išsipildė lietuvių svajonės ir čia, ir Lietuvoje, bet po veik penkiolikos laisvės metų ir čia, ir ten — nusivylimas. Lietuvis Lietuvoje tikėjosi ūmios materialinės gerovės. Ir ne už dešimties ar dvidešimties metų, bet tuoj. Tuoj — dabar. Ir ne bet kokios, bet tokios, kokia matoma vakariečių filmuose, muilo operose televizijoje. O mes išeivijoje tikėjomės tuoj matyti Lietuvą, tampančią vakarietiška, bet be sovietinių ir be Vakarų pasaulio randų. Iš tikrųjų, tai mes tikėjomės matyti Lietuvą tokią, kokios niekada nebuvo ir gal niekada nebus.

Taigi, ir mes išeivijoje, ir gyvenantieji tėvynėje — nusivylėme. Blogiausia, kad susikūrėme vaizdą, tartum visos tos negerovės, apie kurias skaitome spaudoje, giminių laiškuose, tėra tik Lietuvoje. Tartum tik Lietuvoje vyksta kyšininkavimas, tartum tik Lietuvoje žemiausi uždarbiai, didžiausias valdininkų savivaliavimas, valdžios nekompetentingumas, nusikaltimų, bedarbių skaičius. Bet juk taip nėra. Sovietų Sąjungoje Lietuva buvo pirmaujanti respublika, bet tokia buvo ir Gruzija, o kur šiandieną Gruzija? Nuo pirmųjų laisvės dienų rusai ją draskė pačių gruzinų rankomis ir tik dabar Amerikos parama ir Amerikoje išmokslinto prezidento dėka, kraštas šiek tiek tvarkosi. O kaip sunkiai iš sovietinio palikimo krapštosi nedidelė Moldova ir didžiulė Ukraina, ir kaip toli joms iki Lietuvos, o Baltarusija vargiai iš „didžiojo brolio" globos ištrūks. Žinia, anais laikais vadinamų satelitinių kraštų, kaip Čekoslovakijos, Vengrijos, Lenkijos, padėtis buvo žymiai geresnė, jie turėjo daugiau savarankiškumo todėl jiems ir šis pereinamasis laikotarpis ekonominiai lengvesnis nei Pabaltijo kraštams, bet ir ten ne pyragai.

Dažnai, ypač vyresnieji, mėgsta lyginti prieškarinę Lietuvą su dabartine, teigdami ano laikotarpio atgimusios Lietuvos pranašumą prieš šį, bet juk nebuvo nei anoji Lietuva be randų ir net gilesnių, nei ši. Vadinamas suvalkiečių sukilimas pareikalavo kraujo aukų, neapsieita nei be perversmo, karine jėga nuverčiant teisėtą valdžią ir įvedant autoritetinį valdymą. Neapsieita ir be kai kurių organizacijų uždarymo, jų vadų areštų, spaudos cenzūros. Krašte veikė komunistinis pogrindis, nors jo branduolį sudarė svetimtaučiai, tačiau Lietuvą okupavus Raudonajai armijai, eilė jau nepriklausomoje Lietuvoje gimusių ir mokslus baigusių rašytojų kūrė eiles, šlovinančias atėjusią vadinamą darbininkų valdžią ir šviesų darbo žmonių rytojų (žiūr. „Grūto parko lyrika"). Taigi, tada dalis mūsų jaunos inteligentijos troško geresnio gyvenimo, nors jį žadėjo okupantas rusas, tad kodėl stebėtis, jei dabar dalis lietuvių gundosi milijonieriaus ruso pažadais? Ir tik okupantų žiaurumai bei masiniai trėmimai atvėrė akis, kad daugelis rašiusių liaupses raudoniesiems okupantams pasirinko bėgimą iš Lietuvos, vėl jiems artėjant.

Šiandieną sielojamės, kad tūkstančiai lietuvių apleidžia savo kraštą, ieškodami geresnio gyvenimo kitur. Bet ar nebūtų vykę į užsienius prieškariniais laikais, jei būtų buvusi galimybė išvykti ir uždirbti keleriopai daugiau nei Lietuvoje? Juk iš kaimų eidavo bežemių vaikai tarnauti, bernauti pas latvius ūkininkus, nes šie daugiau mokėjo. O kodėl išeivija negrįžta į Lietuvą, ypač pensininkai? Išgirsime įvairiausių pasiaiškinimų vengiant prisipažinti, kad nenorima keisti saugaus ir gero gyvenimo Amerikoje. Juk net Amerikoje dauguma paliko senųjų emigrantų įkurtus lietuvių telkinius, bažnyčias, parapijas, Lietuvių namus, išsikeldami į užmiesčius dėl saugesnio, patogesnio gyvenimo. Išvykstantieji kaltina valdžią, kad ši neparūpina darbo vietų su patenkinamu atlyginimu. Bet juk valdžia neturi magiškos lazdelės, kuria pamosavus tie atlyginimai pakiltų. Nei Prancūzijos, nei Vokietijos vyriausybės neranda receptų sumažinti didžiulį nedarbą. Nuogąstaujama, ir teisingai, dėl „protų nutekėjimų" iš Lietuvos. Bet su protais išteka iš Lietuvos ir kriminalinis elementas. Šiandieną tiesiog juokingai skamba užsiminimai apie lietuvių vardo teršimą, kai turbūt nėra Europoje šalies, kur lietuvis nesėdėtų kalėjime. O išeivijoje retai drįstama ruošti lietuvišką renginį nesamdant apsaugos. Šiurpina žiaurių nusikaltimų skaičius Lietuvoje, bet jų kur kas mažiau nei Estijoje, Rusijoje, šiek tiek mažiau nei kaimyninėje Latvijoje.

Nesilankantieji Lietuvoje turbūt net neįsivaizduoja, kokią pažangą yra padariusi Lietuva. Juk dar 1993 metų pradžioje reikėjo užsisakyti telefoninį pokalbį su užsieniu, šiandieną šimtui Lietuvoje gyventojų tenka 136 mobilūs telefonai! Parduotuvėse vietoje kasų buvo naudojami mediniai skaitliukai, o po metų kitų atsirado moderniškiausios kompiuterizuotos kasos. Chirurgai kaulų pjovimui naudojo pasibaisėtinus pjūklelius, o dantistai dar baisesnius dantų grąžtus. 1989 metais iš Salomėjos Nėries mokyklos būrys moksleivių buvo atsiųstas į vieną Baltimorės priemiesčio katalikišką vidurinę mokyklą pagal mokinių pasikeitimo programą. Pastebėję moksleivių gendančius dantis, vietiniai amerikiečiai dantistai veltui juos taisė ir stebėjosi, kad taip nemokšiškai jie buvo Lietuvoje taisomi ir prižiūrimi. Šiandieną, kai Amerikos lietuvis grįžta iš Lietuvos, ten pigiau pasitaisęs dantis, amerikietis dantistas stebisi: tokia aukšta taisymo kokybe. Iš lietuvių merginų, moterų burnų dingo sovietinės gamybos auksiniai dantys, neretai ir senukai atsikrato turėtų plieninių. Prieškarinėje Lietuvoje veik visas smulkusis verslas buvo kitataučių rankose, o dabar Lietuvos verslininkai įkūrė puošnias, moderniškas parduotuves, nustelbiančias net amerikietiškas. Ir ne tik Lietuvoje, bet tokių parduotuvių tinklą plečia Latvijoje, Estijoje, Karaliaučiaus krašte, net braudamiesi į pačią Rusiją. Latviai prekybininkai savo krašte neatlaiko lietuvių konkurencijos. Lietuviai statybininkai dėl jų kokybiško darbo buvo pageidaujami Rusijoje, Karaliaučiaus krašte, o dabar laukiami Vakarų Europos kraštuose. Prisiminkime, kiek būta kritikos dėl įvesto lito pririšimo prie dolerio. Net šio dienraščio puslapiuose buvo teigiama, kad tas žingsnis iškreips krašto ekonominį gyvenimą, žlugdys gamybą ir kad tai vykdo tuometinis prezidentas, sąmoningai norėdamas nuskurdinti kraštą... O pasirodė, kad tuometinė vyriausybė, pasikliaudama finansiniais ekspertais, buvo teisi: Lietuva turi stabilią valiutą ir labai mažą infliaciją.

Negali nedžiuginti ir Lietuvos karinės pajėgos. Lietuviai kariai gerai pasirodė tiek danų, tiek lenkų dalinių sudėty Bosnijoje, Irake, o Afganistane jie vieni sėkmingai dirba jiems pavestoje provincijoje. Duok Dieve, kad ten ir ateity jie nepatirtų kruvinų išpuolių. **Nukelta į 5 psl.**

DANUTĖ BINDOKIENĖ

Visur duona su pluta

Korupcija, valdininkų (net rinktų valstybės pareigūnų) kyšininkavimas, savo rėmėjams, šalininkams (jau nekalbant apie šeimos narius ir draugus) pelningų valstybinių darbų skyrimas, valstybės pinigų bereikalingas švaistymas... Galima būtų šį šunybių sąrašą dar gerokai prailginti, bet ar kas atspėtų, kur visos tos negerovės vyksta?

Mūsų tautiečiai nedvejodami atsakytų: Lietuvoje! Tik pažiūrėkime, kiek valdžios pareigūnų jau įklimpo į teisėsaugos arba žiniasklaidos mestą voratinklį. Pradedant Vyriausybės vadovu ir sostinės meru, baigiant mažesnių vietovių savivaldybių darbuotojais, kasdien iškyla vis nauji kaltinimai, sudaromos komisijos tai žalingai veiklai tirti, o retais atvejais, ypač, kai „žuvis" nelabai stambi, visas reikalas atsiduria teisme (didieji dažniausiai išteisinami).

Tačiau tie patys nusprūdimai nuo tiesaus kelio taikytini ne vien Lietuvai, bet daugeliui kitų pasaulio šalių. Šiandien, kaip muselės į skystus sakus, į juos įklimpę nemažai JAV politikų — Kongreso ir Senato narių, neaplenkiant nei Baltųjų rūmų. Kitaip tariant — visur duonelė su pluta! Visgi mūsų tautiečiai į tą korupciją JAV valdžios viršūnėse ir „kalnų papėdėse" linkę žiūrėti pro pirštus: Amerika didelė, daugiatautė, visokių čia žmonių yra, tad ir nusikaltimų galima tikėtis... Vienas kitas suktas pareigūnas valstybei per daug nepakenks.

Tokia mąstysena tiesiog nesuprantama, kai balsuotojai (seniau atvykę į JAV lietuviai kone visi yra šios šalies piliečiai ir, reikia tikėtis, dalyvauja rinkimuose) labai rūpestingai pasirenka kandidatus, už kuriuos atiduoda savo balsą. Jeigu kandidatas su savimi į rinkimus atsitempia „neaiškų bagažėlį", vargiai gali tikėtis laimėjimo. Tad dėl ko Amerikos valdžioje pasireiškiantys korupcijos ženklai kažkokiu būdu yra priimtinesni, kaip tokios pat apraiškos Lietuvoje? Juk nusikaltimas yra nusikaltimas, nepaisant kas, kur ir kada jį padaro.

Šiomis dienomis gerokai dreba Vašingtono kinkos, nes žinomas derybininkas, gavęs net „superlobbyist" vardą, Jack Abramoff atsidūrė teisėsaugos dėmesio centre dėl savo įsivėlimo į nelegalią veiklą, siekiant įtikinti Senato, Kongreso narius bei kitus įtakingus politikus, kad skirtų paramą ar suteiktų kitokias lengvatas jį pasamdžiusioms grupuotėms, ypač Amerikos indėnams. Jack Abramoff ne be reikalo užsitarnavo veiksmingiausio derybininko vardą — gerai suprasdamas žmogiškąsias silpnybes, jis mokėjo prie aukštų pareigūnų prieiti, pakišdamas jiems visokių gėrybių: pinigų rinkiminėms kampanijoms, bilietų į sporto žaidynes, atostogų garsiuosiuose kurortuose ir pan. Prieš tą masalą daugelis neatsipyrė ir prarijo kabliuką...

Prispaustas prie sienos, Abramoff, kad išvengtų didesnės bausmės, prižadėjo įvardinti kyšių ėmėjus ir kitus, pasidavusius jo „įtakai". O tų niekadėjų sąrašas netrumpas! Tai galbūt geriausiai pailiustruoja ne jų pavardės, dabar nuolat linksniuojamos žiniasklaidoje, bet sumos pinigų, kuriuos nuo 2000 iki šios dienos Abramoff panaudojo, kad pasiektų savo tikslus. Rinkiminėms kampanijoms — netoli 4.5 mln. dol.; iš jų demokratai gavo — per 1.5 mln., respublikonai — gerokai per 2.5 mln. Didžioji dalis pinigų atėjo iš suinteresuotų savo įtaką Vašingtone praplėsti Amerikos indėnų tautelių ir grupuočių (4,192,008 dol.), o taip pat ir iš Abramoff kišenės (204,253 dol.)

Kai kurie senatoriai ir Kongreso nariai jau prisipažino, gavę kyšius. Kiti dar stengiasi tai paneigti arba neramiai laukia „savo eilės". Visi mėgina kaip nors iš šios nemalonios painiavos išsisukti, kad nepralaimėtų būsimuose rinkimuose. Vieni pinigus jau atidavė atgal, kiti juos paskyrė labdarai (įskaitant ir Illinois senatorių Dick Durbin), bet nepiniginiais kyšiais sunkiau atsikratyti. Abramoff afera dar negreit baigsis, tad, besisielodami dėl korupcijos apraiškų Lietuvoje, nepamirškime sielotis ir dėl tų, kurios vyksta mūsų „kaimynystėje".

TRYS KARALIAI

KUN. VIKTORAS RIMŠELIS, MIC

Anais laikais, kai aš buvau dar mažas, labai gerai prisimen, kai išvakarėse prieš Trijų Karalių šventę dėdė Antanas ant kaklo pasirišęs skarelę, atsinešdavo maišiuką pilną žirnių, kuriuos iškilmingai sauja sėdavo per visą trobą beveik iki lubų. O mes vaikai tuos krentančius žirnius gaudydavom bliūdeliais. Mums buvo paaiškinta, kad taip žvaigždės iš dangaus krito trims karaliams. Rytojaus dieną, kai jau visi buvo sugrįžę iš bažnyčios, Antanas aukštai ant durų pašventinta kreida išrašydavo dideles raides: K + M + B. Tai trijų karalių vardai: Kasperas – Melchioras – Baltazaras. Mes žinojom, kad tie trys karaliai aplankė gimusį Jėzuliuką ir atnešė Jam daug dovanų. O iš kur atsirado tas paprotys Trijų Karalių dieną rašyti duryse K + M + B, tai tik spėjama, kad iš pranašo Danieliaus Babilonijos ištrėmimo aprašymo. Esą, karalius Balšazaras iškėlė puotą tūkstančiui savo didžiūnų ir su jais gėrė vyną. Jis įsakė tarnams atnešti auksinius ir sidabrinius indus, jo tėvo Nebukadenezaro paimtus iš Jeruzalės šventyklos, kad gertų ir jų karalius, ir jo didžiūnai, jo žmonos ir sugulovės. Visi gėrė vyną ir šlovino dievus, padarytus iš aukso ir sidabro, žalvario, geležies, medžio ir akmens. Pasirodė žmogaus rankos pirštai ir pradėjo rašyti ant sienos: „Mene – Mene – Tekel – Parsin". Danielius paaiškino, kad tai reiškia — tavo karalystė yra padalyta ir atiduota medams ir persams. Tą pačią naktį karalius Balšazaras buvo nužudytas.

Anais laikais karaliais vadindavosi ir tie, kurie užkariaudavo daug žemių ir buvo labai turtingi. Mūsų tautos kariūnai buvo vadinami kunigaikščiais. Bažnyčios Tėvai Jėzuliuko lankytojus vadina išminčiais, bet ne karaliais. Tik Tertulionas sako, kad Jėzuliuko lankytojai yra išminčiai, beveik karaliai. Bažnyčia savo liturgijoje apie Jėzuliuko lankytojus vartoja 72–osios psalmės žodžius: „Tarso ir salų karaliai atneš aukas; Arabijos ir Sabos karaliai įteiks dovanas ir visi žemės karaliai pagarbins Jį".

Pasibaigus ištrėmimui, ne visi žydai iš Babilonijos sugrįžo į Palestiną. Daug jų pasiliko Babilonijoj ir kituose Rytų kraštuose, kaip Persija, Arabija ir Etiopija. Šv. Mato Evangelijoje sakoma, kad išminčiai atkeliavo iš Rytų šalies ir klausinėjo, kur yra gimęs Žydų karalius. Per visą ištrėmimo laiką žydai išgarsino pranašų skelbimą apie Mesijo atėjimą taip, kad ne tik žydai, bet ir vietiniai žmonės, laukė tokio Mesijo, kuris pakeis visą pasaulį. Pranašas Izaijas aprašo, kad atėjus Mesijui, viskas pasikeis, kad net piktieji gyvuliai pasikeis, ir visur bus taika. „Tada vilkas viešės pas avį, leopardas gulsis su ožiuku. Veršis ir liūtukas ganysis kartu, — juos prižiūrės mažas vaikas. Karvė ir lokys bus kaimynai, kartu gulės jų jaunikliai. Liūtas ės šiaudus kaip jautis. Kūdikis žais prie angies lindynės, mažylis kiš ranką į gyvatės urvą. Visame mano šventajame kalne nebus vietos jokiai skriaudai nei jokiai niekšybei, nes žemė bus kupina Viešpaties pažinimo, tarsi jūros vandenų apsemta" (Iz. 10, 11).

Pradžios mokykloje, kaip prisimenu, mokytoja kalbėjo, kad žvaigždė tris karalius suvedė į vienybę jau kelionėje ir stebuklingai tarp savęs jie susikalbėjo. Tie išminčiai labai gerai žinojo hebrajų kalbą ir ją vartojo, kaip savo kalbą. Jeigu jie iš Persijos išvyko į Jeruzalę, tai jų kelionė su kupranugariais buvo 1,200 mylių. Taigi nuo žvaigždės pasirodymo, Jėzuliukui užgimus, išminčių kelionė galėjo užtrukti ilgiau kaip tris mėnesius, kai Šv. Šeimynėlė gyveno jau erdviame namelyje. Kai išminčiai iš Rytų šalies atėjo į Jeruzalę ir klausinėjo, kur yra gimusis Žydų karalius, nes „mes matėme užtekant Jo žvaigždę ir atvykom Jo pagarbinti", nereiškia, kad tai buvo tuojau po Jėzuliuko užgimimo. Tai jau buvo bent po vienerių metų.

„Įžengę į namus, pamatė kūdikį su motina Marija ir, parpuolę ant žemės, Jį pagarbino..." (Mt. 2, 9–11)

Išminčiai, atkeliavę į Jeruzalę, ieškojo gimusio Žydų karaliaus pas Erodą, ką aprašo evangelistas Matas: „Išklausę karaliaus, išminčiai leidosi kelionėn. Ir štai žvaigždė, kurie ją buvo matę užtekant, traukė pirma, kol sustojo ties ta vieta, kur buvo kūdikis. Išvydę žvaigždę, jie be galo džiaugėsi. Įžengę į namus, pamatė kūdikį su motina Marija ir parpuolę ant žemės, Jį pagarbino. Paskui jie atidengė savo brangenybių dėžutes ir davė Jam dovanų: aukso, smilkalų ir miros" (Mt 2, 9–11). Kai kurie Bažnyčios Tėvai mano, kad išminčiai savo dovanomis pripažino, kad Jėzuliukas yra Dievas ir mirtingas žmogus. Apie stebuklingą žvaigždę, kuri staiga sušvinta ir sustoja, yra daug nuomonių. Vieni sako, kad tai buvusi kometa, kiti tvirtina, jog tai buvo Jupiterio ir Saturno susikirtimai. Tai nuomonės tų, kurie nepripažįsta antgamtinio veikimo.

Išminčių atėjimą labai gražiai aprašo Kristaus gyvenimo regėtoja Marija Valtorta: „Šventoji Šeimynėlė jau gyveno nedideliame name, kuris naktį buvo ypatingos žvaigždės apšviestas nepaprasta šviesa. Pakinkyti arkliai eina tarnų vedami. Raiteliai ir kupranugariai velka maišus, pakrautus brangenybėmis. Pasakiškai dailus vežimas sustoja, iš kurio išlipę trys išminčiai parpuola ant kelių ir pagarbina žvaigždės apšviestą namą. Tai buvo ta nepaprasta naktis. Rytojaus dieną išminčių tarnai praneša Juozapui ir Marijai, kad svečiai ir jų tarnai nešini dovanomis ateina iš viešbučio. Marija sėdėjo, turėdama Jėzuliuką ant savo kelių, o Juozapas šalia Jos stovėjo. Kai išminčiai įžengė pro duris, Marija juos pasveikino, sakydama 'Tebūnie Viešpats Dievas su Jumis', ir paprašė juos atsisėsti, bet jie, parpuolę ant kelių ir atsirėmę ant kulnų, žiūrėjo į Mariją ir Jėzuliuką, kuris jau buvo bent vienų metų, nepaprasto gražumo mielas vaikelis. Dovanas priėmė Juozapas. Marija Jėzuliuką padavė išminčiams ir paėmus Jo rankytę, išminčius palaimino. Senesnysis išminčius papasakojo, kada jie pamatė nepaprastą žvaigždę ir apgailestavo, kad žmonės dangiškos šviesos visai nepaisė. Jėzuliukas svečius išlydėjo drauge su Motina ir iškelta rankyte".

Išminčių atėjimas pagarbinti užgimusį Dievo Sūnų stebina mus tuo, kad Dievas veikia tyliai. Dievas nesudraudė Erodo. Leido jam išžudyti Betliejaus apylinkės vaikus. Vaikelį Jėzų gelbėjo pabėgimu į Egiptą, kai galėjo Jį apginti nuo Erodo pačiame Betliejuje. O ir išminčių atėjimas aiškiai sako, kad ištremti į Babiloniją ir Rytų šalis žydai parengė pagonis pripažinti vieną Dievą ir laukti Mesijo atėjimo.

BRONIUS ŽALYS

PIRMOSIOS KALĖDOS

Šalta žiemos naktis Judėjoje – – –
Perpildytos Betliejaus miesto užeigos
(gyventojus valdovas registruoja!)
ir neturtingiems pakeleiviams vietos jau nėra...
—Nebent ganyklose, tvartelyje kokiam? —
patarė kažkas... Ir Juozapas, sunkia širdim,
ten savo asiliuką veda,
ant jo — skausmų suremta — žmona Miriam.

Tą naktį gimė Jis — žmonijos Atpirkėjas —
suskambo verksmas kūdikio tvartelyje senam!..
Aš nežinau, ar anuomet padangėse giedojo angelai,
ar švietė didelė, nauja žvaigždė,
bet Jis atėjo į pasaulį,
kad mums į dangų kelią atvertų — — —

Vėliau Jis sakė mums:
—Dėl jūsų žemėje gimiau, kad savo mirtimi
ant kryžiaus jus išlaisvinčiau iš nuodėmių naštos,
kad jūs galėtumėt pasiekti dangų,
su Dievu būti, būti su manim kartu!

– – – – – – – – – – – – – – – – – –

Tą naktį žėrėjo žvaigždės danguje,
kaip niekad niekada anksčiau!..

Vilnius. 2005

Remkite ir platinkite katalikišką spaudą

DRAUGAS
THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

APMĄSTYMAI IŠ ELLICOTT MIESTELIO

Atkelta iš 3 psl.

Tiesa, kad neišvengta krizių vidaus politikoje. Anksčiau į mišką buvo išėję savanoriai, bet Seime dominuojami LDDP ir prezidentas turėjo išminties ir kantrybės neprovokuoti su jais ginkluoto konflikto, leisdami jiems išsikvėpti. Įvykęs prezidento pašalinimas praėjo be ginkluoto perversmo, be riaušių, be didesnių neramumų krašte, parodydamas, kad tuo atveju Lietuva yra subrendusi demokratiniam procesui. Tikrai be priekaišto vedama Lietuvos užsienio politika. Nepertempiama styga santykiuose su Rusija ir Baltarusija, aktyviai bendraujama su Rusijos „globos" bandančiais atsikratyti kraštais, patenkinamai veikiama Europos Sąjungoje.

Apskritai, besielvartaudami negerovėmis Lietuvoje, nevenkime paieškoti ir prošvaisčių. Palyginkime jos pasiekimus su kitais, tą pačią praeitį turinčiais kraštais. Gyvenantieji JAV, pažvelkime ir į šį kraštą: į sukurtas „šiaudines" bendroves, dingusias su investitorių milijardais, į mažinamas ar net žlungančias užsidirbusiųjų pensijas, į nuolat taisomas, bet blogėjančias švietimo, sveikatos apsaugos sistemas, į buvusio prezidento išdaigas Baltuosiuose rūmuose, į senatorius, Kongreso narius, paperkamus didžiųjų bendrovių, įvairių grupių net iš kitų kraštų, į tendencingą žiniasklaidą, į nepaprastai susiskaldžiusią visuomenę.

PRINCESĖ SUGRĮŽO PRIE OFICIALIŲ PAREIGŲ

Japonijos karališkoji princesė Masako pirmadienį atliko eilę oficialių pareigų, tuo parodydama, kad ji pamažu sveiksta po įtampos sukeltos ligos, dėl kurios pastaruosius dvejus metus beveik viešai nesirodydavo. Harvard universitetą baigusi buvusi diplomatė Masako kartu su imperatoriumi Akihito ir kitais imperatoriškosios šeimos nariais tradicinės Naujųjų metų ceremonijos metu iš rūmų balkono pasveikino tūkstančius čia susirinkusių žmonių, kurių dauguma mojo Japonijos vėliavėlėmis.

Dramblio kaulo spalvos kostiumėliu ilgomis rankovėmis vilkinti 42 metų Masako šypsojosi ir mojo ranka susirinkusiems.

Pirmą kartą per pastaruosius trejus metus princesė dalyvavo ir sekmadienį rūmuose surengtoje Naujųjų metų ceremonijoje.

Masako gydytojas gruodį sakė, kad princesės sveikata taisosi, tačiau paragino būti kantriems, sakydamas, kad jos fizinė būklė vis dar išgyvena pakilimus ir nuosmukius, ją lengvai gali paveikti dvasinė ir fizinė įtampa. Pasak karališkosios šeimos stebėtojų, pagrindinė princesės Masako ligos priežastis — jai daromas spaudimas pagimdyti vyriškos lyties įpėdinį. Masako ir jos vyras karališkasis princas Naruhito turi tik dukterį Aiko, kuriai gruodį suėjo ketveri metai.

Japonijos įstatyme numatyta, kad pretenduoti į sostą gali tik vyrai, tačiau naujienų agentūra „Kyodo" sekmadienį pranešė, kad vyriausybė 2006 metų kovą ketina pateikti parlamentui įstatymo projektą, kuris suteiktų moterims tokias pat teises į sostą.

Per pastaruosius 40 metų imperatoriškojoje šeimoje negimė nė vienas berniukas.

Reuters/BNS

Tradicinis kalėdinis sveikinimas, kurį kasmet (žinoma, nuotrauka vis atnaujinama) atsiunčia Saulius Anužis iš Lansing, MI; jis pernai išrinktas Michigan valstijos Respublikonų partijos pirmininku ir yra Michigan LB apygardos pirmininkas. Nuotraukoje Anužių sūnūs: Matas, Tadas, Vytis ir Marius su tėvais Lina ir Sauliumi.

SUŽLUGDYTOS VILTYS

(Autobiografinis apsakymas)

ONA MATUZAITĖ

Nr. 2

Mums, klausytojams, buvo žinomas režisierių nusistatymas: jei esi ne režisierius, scenarijų nerašyk, o, jeigu kam pavyktų parašyti net genialų scenarijų, vis tiek niekas nesiims paleisti jo į gamybą. Režisieriai laiko save genijais ir nebandyk, pašalinis žmogau, jų nuvainikuoti savo vertu dėmesiu darbu.

Per kitą užsiėmimą Elidija visiems klausytojams išdalino po anketą, kurioje buvo dešimt klausimų iš biografijos, taip pat apie išsilavinimą, užimamas pareigas, partiškumą ir t.t. Liepė užpildyti ir per būsimą užsiėmimą atnešti.

Perskaičiau klausimus, susimąsčiusi sulanksčiau lapą. Nė į vieną klausimą negalėjau atsakyti „taip". Svarbiausia — neturėjau aukštojo išsilavinimo ir, savaime suprantama, neturiu mokslinio laipsnio. Man buvo neaišku, kam reikalingas mokslinis laipsnis rašytojui? Toliau — nepartinė, Tarybų valdžiai nenusipelnusi, neapdovanota, nesu net komunistinio darbo spartuolė ir, kaip rašytoja, nepripažinta.

O ir biografija pati paprasčiausia: vaikų namai, amatų mokykla, gamykla, darbininkė. Tai praeitis. Jau dešimt metų dirbu Eltoje teletaipiste. Meluoti nemoku, manau, kad rašyti netiesą, tiesiog nepadoru. Esu tokia, kokia esu: savita, paprasta, graži, drąsi, apsiskaičiusi, myliu literatūrą, meną ir savo šeimą.

Atidaviau anketą į visus klausimus atsakiusi — ne. Seniūnė Elidija surinko visų anketas ir nunešusi į kabinetą, atidavė kuratoriui Ungučiui. Sugrįžusi pasakė, kad trys režisieriai pasidalijo klausytojus ir kiekvienas režisierius su savo grupe dirba individualiai.

— Sąrašai bus iškabinti skelbimų lentoje, koridoriuje, — pareiškė išdidžiai Elidija.

Laukiau būsimo užsiėmimo ir jaudinausi. Buvo įdomu sužinoti, pas kurį režisierių aš pakliuvau. Už savaitės klausytojai, susirinkę į užsiėmimą, pirmiausia puolė prie skelbimų lentos, visi jaudinosi ir veikiai nusivylė, skelbimų lentoje neišvydę sąrašų, jie buvo dar neiškabinti. Seniūnė Elidija pasirodė sumaniausia iš visų ir nekantriausia. Nubėgo pas kuratorių į kabinetą ir pakoregavo sąrašą. Save įsirašė pas režisierių Valabą. Labai patenkinta sugrįžo į auditoriją, išraudusiu veidu nuo džiaugsmingos įtampos, neištvėrė nepasigyrusi:

— O aš patekau pas savo mylimą režisierių!

— Pasakyk, kas tas laimingasis? — paklausė Blažiejus, režisierius mėgėjas, neslėpdamas pašaipios šypsenėlės. — Paslaptis?

— Greit visi sužinosite, — pusiau sučiauptomis lūpomis ištarė Elidija, lyg bijodama, kad iš burnos neišsprūstų jos „mylimo resisieriaus" vardas. Ji daugiau nieko neaiškino, atsisėdo šalia Violetos ir jai kažką pradėjo pusbalsiu pasakoti.

Į auditoriją įėjo jaunas, tamsiaplaukis režisierius Simas. Jis buvo jau sukūręs du filmus, išgarsėjo ir spėjo išpuikti. Laikysena ori, į auditoriją žiūrėjo iš aukšto. Vieną jo filmą „Dabar ir visados" šį vakarą žiūrėsime.

Išdidusis menininkas vaikščiojo po pakylėjimą, laiškiai reikšdamas savo pranašumą prieš auditoriją ir pozuodamas pasakojo, kaip jis kūrė filmą, su kokiais sunkumais susidūrė, apieisavo darbo specifiką ir kaip atėjo į kiną. O, pasirodo, labai paprastai, be didelio vargo, tiesiog „pro plačius vartus", iš mokyklos suolo pateko į kino studiją (stebėjomės, kaip jam taip lengvai pavyko), vėliau mokėsi Maskvoje. Baigęs režisierių aukštuosius kursus, dar Leningrade pasitobulino ir štai jis tas, kuo vaikystėje svajojo būti — režisierius!

— Rašant scenarijų, — mokė mus jaunus režisierius, — reikia prieš save matyti ekraną. Tai ne taip paprasta, jei neturi fantazijos ir gyvenimo pažinimo. Ne kiekvienas gali būti kino dramaturgu ir ne kiekvienas rašytojas sugeba parašyti scenarijų... Rašytojai, turėdami gerą siužetą, pirma parašo romaną arba apysaką, po to scenarijų, — Simas nutilo, atsiduso ir užbaigė. — Deja, kol kas nei vieno, nei kito neturime...

Simo sukurtas filmas „Dabar ir visados" buvo rodomas kino teatruose, bet tarp žiūrovų pasisekimo nesulaukė, nors spauda filmą labai išliaupsino. Filmas be siužeto. O spauda liaupsino todėl, kad pagrindinis filmo veikėjas buvo garsus poetas, kuris nuo filmo pradžios iki pabaigos, vaikščiodamas Rumšiškių muziejuje, su tragiška veido išraiška, be intonacijos, monotonišku balsu iš atminties dūdijo savo ilgas eiles, deklamavo nuobodžiai ir neįdomiai. Matyt, filmas buvo užsakytas ir norėta įamžinti poetą kino juostoje būsimoms kartoms, parodyti, kaip jis myli kaimą, savo pavergtą tėvynę, paprastus žmones, bet, deja, režisieriui poeto taurių jausmų išryškinti nepavyko, iš ekrano dvelkė falšas...

Poetas, sėkmingai pradėjęs savo kūrybinę karjerą, nė karto tarybinės valdžios nepabartas, nekonfliktavęs nei su kritikais, nei su savo sąžine, jau klojo tvirtus pjedestalo pamatus būsimam savo paminklui, bambėjo sausus žodžius pusantros valandos ir daugeliui įvarė žiovulį.

Pasnigo. Pabalo medžiai, gatvės, namai. Tamsų vakarą miestas atrodė šviesesnis ir žvaigždės danguje skaisčiau spindėjo.

Aikštėje švietė neoniniai žibintai ir sniegas žvilgėjo melsvai. Po paskaitų iki troleibusų sustojimo ėjome tryse — aš, Elidija ir Blažiejus. Eidami link upės, aptarinėjome matytą filmą.

— Atvirai kalbant, — komentavo filmą Elidija, — aš šio filmo nesupratau, be siužeto, neįdomus...

— Žinoma, giliau paanalizavus filmą, — samprotavo režisierius mėgėjas, — galima surasti nemažai trūkumų.

Aš taktiškai tylėjau, neskubėjau pareiškti savo nuomonės, norš širdyje kolegoms pritariau ir pasakiau:

— Šis filmas už šimto metų sudomins visuomenę tik tokiu atveju, jeigu garbaus poeto kūriniai dar bus skaitomi.

Blažiejus nuvažiavo į Antakalnio pusę, o mudvi su Elidija įsėdome į tryliktą troleibusą. Važiuojant Elidija pasakojo, kad ji gyvena su vyresne seserimi dailininke animatore ir sena motina našle. Gyvena tryse viename dviejų kambarių bute Žemaitės gatvėje. Tėvas seniai miręs.

— Mano mama, — sėdėdama šalia, pasakojo Elidija, — labai romantiška moteris, myli meną ir norėjo, kad mudvi su seseria taptume dailininkėmis. Sesuo baigė piešti ir filmuoti antrą multiplikacinį filmuką. Greit jį išvysime kino ekranuose, — ir man, išlipant vienu sustojimu anksčiau Naugarduko gatvėje, priminė. — Bet pirma šį filmuką pamatysime mes, kursistai, Kinematografijos salėje.

Labai nustebau, kad Elidija mano kaimynė. Ji gyveno už kvartalo nuo manęs, bet kaip vėliau įsitikinau, mano kaimynystė joje jokio įspūdžio nesukėlė, tiesiog jai buvo neįdomu. **Bus daugiau**

Vilniaus universiteto dėstytojams — Prancūzijos apdovanojimas

VU dėstytojams Dariui Aleknai (**k**) ir Vilenui Vadapalui „Akademinės palmės šakeles" įteikė Prancūzų kultūros centro direktorė Sylvie Lemasson.

Olgos Posaškovos (ELTA) nuotr.

Vilnius, sausio 6 d. (BNS) — Buvusiam ilgamečiam Vilniaus universiteto Teisės fakulteto dėstytojui profesoriui Vilenui Vadapalui ir Filologijos mokslų daktarui Dariui Aleknai įteiktos „Akademinės palmės šakelės" už nuopelnus skleidžiant prancūzų kultūrą.

Prancūzijos ambasados Lietuvoje Kultūros ir bendradarbiavimo skyriaus patarėja, Prancūzų kultūros centro direktorė Sylvie Lemasson įteikdama savo šalies apdovanojimą V. Vadapalui per ceremoniją Vilniaus universitete pažymėjo profesoriaus nuopelnus teisės mokslo srityje bei derybose dėl Lietuvos stojimo į Europos Sąjungą.

„Turėdamas teisininko išsilavinimą, jūs apimate dvi karjeros sritis: tą, kuri jus jungia su akademiniu pasauliu, ir tą, kuri jus sieja su ekspertize, analize. Jūsų intelektualiniai ir profesiniai įsipareigojimai tarnauja Europai", — Prancūzijos švietimo ir mokslo ministro Gilles de Robine vardu skirdama V. Vadapalą Akademiniu Palmių ordino kavalieriumi sakė S. Lemasson.

„Akademines palmės šakeles" 1808 metais įsteigė Napoleonas Bonapartas ir skyrė užsieniečiams už Prancūzijos kultūros sklaidą pasaulyje.

Lietuviai laukia Anglijos karalienės

Vilnius, sausio 6 d. (BNS) — Šių metų spalio mėnesį Lietuvoje turėtų apsilankyti viena įtakingiausių pasaulio monarchių — Didžiosios Britanijos karalienė Elizabeth II.

Pasak dienraščio „Lietuvos rytas", Prezidentūra jau yra gavusi patvirtinimą apie spalio 17-18 dienomis planuojamą karalienės vizitą. Tai sakė ir prezidento Valdo Adamkaus patarėjas užsienio politikos klausimais Edminas Bagdonas.

Tačiau E. Bagdonas dar negalėjo atskleisti monarchės būsimo vizito detalių, kurios vėliau bus derinamos su Didžiosios Britanijos atstovais.

Dažniausiai monarchai vienu metu aplanko visas tris Baltijos šalis. Kaip bus šį kartą, E. Bagdonas teigė dar neturįs žinių.

Pagal protokolą monarchai nėra kviečiami atvykti su vizitu. Jie planuoja savo maršrutus ir informuoja šalis apie numatomas keliones.

Įtakingi valdovai dėl itin svarbių tarptautinių reikalų neretai net paskutinę akimirką gali atsisakyti numatytos kelionės.

Sportas

* **Trečiąją nesėkmę ULEB Eurolygos vyrų krepšinio turnyre patyrė Kauno „Žalgirio" krepšininkai**, ketvirtadienį svečiuose 73:94 pralaimėję Vitoria „TAU Ceramica" (Ispanija) komandai. Kauniečiai pirmieji pelnė du taškus, tačiau aikštės šeimininkai atsakė serija 8:0 ir vėliau didino pranašumą, kol 36-ąją susitikimo minutę įgijo net 30-ties taškų skirtumą — 92:62. Ir tik paskutinę rungtynių atkarpą laimėję 11:2 kauniečiai sumažino skirtumą iki 21-o taško. Sėkmingiausiai „Žalgirio" komandoje žaidė Tanoka Beard, pelnęs 17 taškų, bei Darjušas Lavrinovičius, įmetęs 12 taškų, atkovojęs 13 kamuolių ir blokavęs 3 varžovų metimus.

* **Australijoje prasidėjusio tarptautinio jaunių (iki 18 metų) „Loy Yang Power Traralgon International 2006"** teniso turnyro pagrindinių vienetų varžybų pirmajame rate Ričardas Berankis penktadienį 3:6, 6:7 (4:7) pralaimėjo aštuntajai turnyro raketei australui Brydan Klein ir pasitraukė iš tolesnių varžybų. Dvejetų varžybose R. Berankis poroje su estu Jurgen Zopp pirmajame rate susitiks su švedais Daniel Danilovič bei Tim Goransson.

* **Ketvirtąją vietą Rytų konferencijos Centriniame pogrupyje užimanti Šarūno Jasikevičiaus** Indiana „Pacers" komanda ketvirtadienį NBA reguliariojo sezono rungtynėse išvykoje 99:89 nugalėjo „Golden State Warriors" komandą. Lietuvis į aikštelės šeimininkų krepšį įmetė 12 taškų, per bemaž 25 su puse minutės pataikęs 2 tritaškius iš 4, prametęs vienintelį dvitaškį bei realizavęs visus 6 baudų metimus.

* **Ketvirtadienį NBA reguliariojo sezono rungtynėse Žydrūnas Ilgauskas pasižymėjo vadinamuoju** dvigubu dubliu. Jis pelnė 17 taškų ir atkovojo 10 kamuolių, tačiau lietuvio Cleveland „Cavaliers" komanda namuose 81:90 pralaimėjo Houston „Rockets" krepšininkams. Ž. Ilgauskas per nepilnas 33 minutes pataikė 7 dvitaškius iš 13 bei 3 baudų metimus iš 6.

Patriotizmo stoka kelia grėsmę valstybingumui

Atkelta iš 1 psl.

nuo kitų kultūrų, tai buvo gynybinis antilenkiškas, antivakarietiškas modelis", — įsitikinęs prof. A. Bumblauskas.

Anot jo, dabar vienas svarbiausių klausimų istorijos atsiskaitymuose skamba taip: „palygink dabartį su kuria nors pasirinkta istorijos epocha".

„Man regis mūsų istorijos mokyklai tai yra labai sudėtinga, nes to ne tik kad nemokoma, bet ne į tą pusę orientuotas mąstymas. Jeigu devintoko klausia, ar žinai Romą Kalantą, jis sako, nežinau, nes dar nesimokėm. Nes jis devintokas, jis dar tik dešimtoje klasėje mokysis apie Virginijų Druskį ar Loretą Asanavičiūtę", — sakė A. Bumblauskas.

Istoriko manymu, būtent čia ir slypi atsakymas į klausimą, kodėl mokiniai švenčia Šv. Valentino dieną ir kodėl nešvenčia Vasario 16-osios.

Kito pasitarimo dalyvio europarlamentaro prof. Vytauto Ladsbergio manymu, viena svarbiausių vertybių yra tautos laisvė. „Tautos laisvė – iš dviejų komponentų: valstybės laisvė ir smegenų laisvė. Yra smegenų laisvė, tačiau apie ją kalbant reikėtų prisiminti pavergto proto koncepciją. Tai mes tos laisvės neturime", — sakė V. Landsbergis.

Anot jo, „dabar jau bet koks sovietinis propagandinis šlamštas ar mėšlas — jau paveldas".

„Dabar penkiakampės žvaigždės ant Kauno tilto pasidarė problema. Panaikino paveldą! Apsipylė ašaromis paveldo saugotojai. Na, kas nors tegul peršviečia jų smegenis: ar ten yra ko nors po kaukolėm, ar ten yra tik tas vienintelis vingelis įbrėžtas? Jeigu mes dabar tebeturėtume Vilniuje Muravjovo paminklą, ar niekas jo nepašalintų ir jis būtų šventas paveldas? Tai gal Staliną atstatyti reikia?" — V. Landsbergis vardino pavyzdžius, kurie, anot jo, ir liudija apie smegenų laisvės neturėjimą.

V. Landsbergis teigė, kad jis nebijo pasirodyti nemodernus. Tačiau kai ką, apie ką kalbėjo profesorius, akcentavo ir šalies prezidentas Valdas Adamkus, pradėdamas diskusiją apie vadovėlius ir pilietinį ugdymą.

V. Adamkaus nuomone, „patriotizmas turi būti ne abstrakti sąvoka, o iškiliausi tautos praeities ir dabarties faktai, išsakomi ir komentuojami jaunuomenei suprantama kalba. Patriotizmas turėtų būti ugdomas ne kaip dėmesys muziejaus eksponatui, o kaip meilė tėvynei, prasidedanti nuo meilės savo konkrečiam kraštui, savo regionui ir jo žmonėms".

„Valstybė, patriotizmas, istorija, mokykla – tai temos, kurios vis dažniau aptarinėjamos privačiuose pokalbiuose, vis garsiau jas kelia neabejinga visuomenė, vis dažniau nerimą keliančių užuominų pasirodo žiniasklaidoje", — sakė V. Adamkus.

Valstybės vadovo nuomone, visa tai jau pasiekė tokį lygį, kad šiais klausimais neužtenka tik kalbėtis ar tik jais domėtis. „Metas rimtai svarstyti, ar patriotizmo samprata, tiksliau, jos stoka mūsų visuomenėje, netampa grėsme mūsų sąmoningam valstybingumui? Ar nepriėjome prie pavojingos ribos, kai, pavyzdžiui, jaunimas iš patriotizmo pasišaipo?" — klausė valstybės vadovas.

Švietimo ir mokslo ministras Remigijus Motuzas konstatavo, kad silpniausia grandis visuomenėje yra jaunimas. Tokie ministro žodžiai nustebino prof. V. Landsbergį. Anot jo, jeigu taip yra, tai yra pralaimėjimas.

„Bet turbūt dar galima pasipriešinti prieš galutinę kapituliaciją. Ar yra Lietuva, ar nėra. Žemėlapyje yra, bet ar ji bėra mūsų sąmonėje", — kalbėjo profesorius.

Naują ministeriją siūloma įsteigti jau liepą

Vilnius, sausio 6 d. (BNS) — Naują — Informacinės visuomenės — ministeriją siūloma įsteigti nuo šių metų liepos 1-sios.

Tokius konkrečius siūlymus dar gruodžio viduryje Vyriausybei pateikė Informacinės visuomenės plėtros komiteto (IVPK) prie Vyriausybės sudaryta speciali tarpžinybinė darbo grupė.

Darbo grupės pateiktus sprendimų projektus artimiausiu metu turėtų išnagrinėti ir priimti sprendimą Vyriausybės strateginio planavimo komitetas.

Minėtoji darbo grupė, kurią sudarė įvairių ministerijų atstovai, vykdydama Vyriausybės programos priemonių planą, parengė sprendimų projektus dėl „informacinės visuomenės plėtrą koordinuojančių valstybės institucijų sąveikos".

Išanalizavusi dabartinę padėtį darbo grupė pateikė dvi siūlomų sprendimų alternatyvas — steigti naują ministeriją, atsakingą už informacinės visuomenės plėtrą, jau nuo šių metų liepos 1 d. arba steigti tokią ministeriją „nuo 2006 m. kitu artimiausiu tinkamu metu".

Ministeriją siūloma sąlyginai vadinti Informacinės visuomenės ministerija.

Ji, kaip rašoma darbo grupės išvadoje, būtų steigiama IVPK pagrindu, papildant kitų institucijų padalinių (Vidaus reikalų ministerijos Informacinės politikos departamento, Susisiekimo padalinių ir kt.) funkcijomis.

Bendras ministerijos darbuotojų skaičius, kaip teigiama darbo grupės išvadoje, turėtų būtų mažesnis nei dabar esantis aukščiau minėtose institucijose — vietoj dabar esančio bendro visų žinybų kuruojančių informacinės visuomenės plėtrą 95 etatų skaičiaus įkūrus ministeriją numatomi 75 etatai.

Darbo grupės išvadoje siūloma pavesti IVPK iki 2006 m. vasario 1 d. parengti Vyriausybės įstatymo pakeitimo projektą bei kitus reikalingus teisės aktų pakeitimo projektus, o Vidaus reikalų ministerijai — iki 2006 m. vasario 15 d. pateikti Vyriausybės įstatymo pakeitimo projektą.

Vidaus reikalų ministerija jau yra parengusi Vyriausybės įstatymo pataisą, numatančią naujos ministerijos įsteigimą.

Šiai pataisai jau yra pritaręs ir IVPK prie Vyriausybės.

Taip pat teigiama, jog įsteigus naują ministeriją būtų išspręsta įvairių žinybų, šiuo metu kuruojančių informacinės visuomenės plėtrą, funkcijų dubliavimo ir išskaidymo problema, tai esą užtikrintų racionalesnį lėšų naudojimą, mažesnes valstybės administravimo išlaidas.

Pasaulio naujienos

(Remiantis AFP, Reuters, AP, Interfax, ITAR-TASS, BNS žinių agentūrų pranešimais)

G. W. Bush surengė pasitarimą Irako klausimais

Washington, DC, sausio 6 d. (AFP/BNS) — Jungtinių Valstijų prezidentas George W. Bush Baltuosiuose rūmuose surengė atitikmens neturintį dabartinių ir buvusių valstybės bei gynybos sekretorių susitikimą, siekdamas gauti patarimų kaip užtikrinti pažangą Irake.

Susitikimo dalyvių sąraše puikavosi geriausi Washington protai, tarp jų net ir aršiausi administracijos politikos Irake kritikai. Į susitikimą pakviesti tiek respublikonai, tiek demokratai.

„Ne visi prie šio stalo pritarė mano sprendimui įsiveržti į Iraką, ir aš tai visiškai suprantu. Tačiau visi tikri amerikiečiai suvokia, kad dabar, kai ten jau esame, privalome užtikrinti sėkmę", — sakė G. W. Bush.

„Esu labai dėkingas už išsakytas mintis. Mes nuoširdžiai priimsime patarimus. Labai vertiname jūsų patirtį ir tai, kad skyrėte mums laiko", — tęsė jis.

Tarp dalyvavusiųjų susitikime buvo G. W. Bush valstybės sekretorius per pirmą kadenciją Colin Powell, taip pat jo pirmtakai šiame poste: Madeleine Albright, Lawrence Eagleburger bei James Baker.

Be kitų buvusių gynybos sekretorių, susitikime Baltuosiuose rūmuose dalyvavo William Cohen, William Perry, Frank Carlucci, Harold Brown.

G. W. Bush sakė, kad dabartiniai valstybės sekretorė Condoleezza Rice bei gynybos sekretorius Donald Rumsfeld kartu su ambasadoriumi Irake Zalmay Khalilzad bei JAV pajėgų vadu Irake George Casey supažindino buvusius pareigūnus su „mūsų strategija dėl pergalės Irake".

Be to, kad buvo supažindinti buvę pareigūnai, „aš taip pat turėjau progą išgirsti jų būgštavimus bei jų pasiūlymus dėl to, kaip siekti pažangos", — sakė G. W. Bush.

Tarp susirinkusiųjų buvo net pareigūnų iš 7-ojo dešimtmečio John F. Kennedy administracijos — į susirinkimą atvyko J. F. Kennedy gynybos sekretorius Robert McNamara.

„Tai buvo unikalus susirinkimas, — televizijai CNN sakė F. Carlucci, buvęs gynybos sekretoriumi Ronald Reagan administracijoje. — Nepamenu, kad kada nors pastaraisiais metais būtų surengta kažkas panašaus".

„Prezidentas aktyviai dalyvavo diskusijoje. Buvę sekretoriai reiškė savo nuomonę, uždavė klausimų. Tai buvo puikus apsikeitimas požiūriais. Viskas vyko labai pagarbiai, nors, manau, žmonės nedvejojo reikšti savo nuoširdžią nuomonę", — sakė F. Carlucci.

Lawrence Eagleburger, ėjęs JAV valstybės sekretoriaus pareigas G. W. Bush tėvo administracijoje, žurnalistams prie Baltųjų rūmų po susitikimo sakė, kad užtikrinti taiką Irake pasirodė itin sunki užduotis.

„Žinome, jog nesantaika tarp kurdų, saudų ir sunitų tęsiasi keletą šimtmečių", — sakė jis, saudais veikiausiai pavadinęs Irako šiitų daugumą.

„Jei kas nors mano, jog tai gali padaryti labai greitai, tai taip tikrai nebus. Šiame kelyje bus kliūčių. Jei kas nors mano, kad kas nors šiuo metu gali prognozuoti sėkmę, manau, kad jie klysta".

G. W. Bush sakė, kad jo administracija laikosi „dviejų greičių" strategijos, siekiant nugalėti atkaklius Irako sukilėlius.

„Viena vertus, mes sieksime politinio proceso, kuris visiems irakiečiams leis suprasti, kad ateitis yra jų rankose. Kita vertus, tęsime darbą spręsdami šalyje susidariusią saugumo padėtį", — teigė G. W. Bush.

„Didžiausias impulsas mūsų sėkmei bus, kai irakiečiai galės patys imti kovoti su priešais, o šioje srityje mes darome labai gerą pažangą", — pridūrė G. W. Bush.

EUROPA

LONDONAS

Paskolų paklausos tarp privačių asmenų prieaugis Didžiojoje Britanijoje 2005 metais siekė vos 9.8 proc. — paskutinį kartą panašus prieaugis buvo tik 1994 metais. Pasak centrinio banko, rekordiškai nedidelį paskolų paklausos padidėjimą nulėmė mažesnės išlaidos atsiskaitant kredito kortelėmis. Išlaidos atsiskaitant kredito kortelėmis mažėja pakankamai sparčiai: 2005 metų lapkritį bendra pirkinių, už kuriuos britų pirkėjai atsiskaitė kredito kortelėmis, suma buvo 3 mlrd. svarų mažesnė negu spalį. Gyventojai taip pat neatsiskaito ir grynaisiais, bet renkasi debito korteles. Tuo tarpu asmeninių bankrotų skaičius šalyje sparčiai didėja.

* * *

Britų liberalų demokratų vadovas Charles Kennedy, kuris prisipažino, jog girtauja, vis labiau spaudžiamas atsistatydinti, o viena partijos aukšto rango figūra jį pavadino „vaikščiojančiu lavonu". Liberalų demokratų vadovas Europos Parlamente Chris Davies paragino Ch. Kennedy atsisakyti savo planų surengti balsavimą dėl vadovybės ir siekti perrinkimo, apie kuriuos šis paskelbė ketvirtadienį darydamas dramatišką asmeninį pareiškimą dėl savo problemų. Nors kai kurie liberalai demokratai išreiškė paramą Ch. Kennedy, kiti sakė, kad jis turėtų iš naujo apgalvoti savo sprendimą.

BERLYNAS

Vokietijos Bremen miesto naktiniame klube penktadienį per susišaudymą tarp konkuruojančių užsieniečių grupuočių iš Albanijos ir Libano buvo sužeisti šeši žmonės. Policijos atstovas spaudai nurodė, kad incidentas kilo po to, kai priešais vieną klubą buvo sumuštas jo apsauginninkas albanas. Po dviejų valandų jis pasirodė prie kito klubo su pastiprinimu ir pradėjo šaudyti sužeisdamas du niekuo dėtus žmones. Iš klubo buvo paleista atsakomoji ugnis ir susišaudymas persikėlė į gatvę. Šaudytojai pabėgo, dauguma jų — į automobilių stovėjimo garažą, kur policija sulaikė kelis albanus ir libaniečius nuo 20 iki 28 metų.

SOFIJA

Bulgarija atmetė Rusijos valstybinio susivienijimo „Gazprom" reikalavimą padidinti dujų kainą. Tuo tarpu šaltinis bendrovėje „Gazprom", pageidavęs neskelbti savo pavardės, sakė, jog nebuvo planuota keisti dujų kainų Bulgarijai, ir ši informacija „tikriausiai tik gandai". „Gazprom" — didelė dujų tiekėja į Europą — neseniai po ilgo ginčo išsireikalavo, kad būtų gerokai pakelta dujų, tiekiamų Ukrainai pagal penkeriems metams numatytą sutartį, kaina.

RUSIJA

MASKVA

Rusijos prezidentas Vladimir Putin pasirašė įstatymą „Dėl Rusijos pilietybės" federalinio įstatymo pataisų. Federalinis įstatymas pratęsia laikotarpį, kurį galios palankesnė tvarka buvusiems SSRS piliečiams gauti Rusijos pilietybę. Pagal įstatymą, buvę SSRS piliečiai, atvykę ir užsiregistravę pagal gyvenamąją vietą Rusijoje iki 2002 metų liepos 1 dienos, arba gavę leidimą laikinai gyventi Rusijoje, gali gauti Rusijos pilietybę nesilaikant reikalavimų dėl būtinos gyvenimo jos teritorijoje trukmės, pragyvenimo lėšų šaltinio, rusų kalbos žinių, taip pat nepateikiant leidimo gyventi Rusijoje, jei jie iki 2008 metų sausio 1 d. išreikš norą gauti pilietybę.

ARTIMIEJI RYTAI

MECCA

Per tragediją šventajame Mecca mieste, kai sugriuvo viešbutis, kuriame buvo apsistoję į hadžą atvykę maldininkai, žuvo mažiausiai 53 žmonės. Nelaimės vietoje netoli Didžiosios mečetės visą naktį dirbo sunkioji technika. Generolas Mansul al Turki sakė, kad griuvėsiai valomi labai atsargiai, nes tikimasi rasti dar gyvų žmonių.

Izraelio premjerui atlikta skubi operacija

Jeruzalė, sausio 6 d. („Reuters"/AFP/BNS) — Izraelio premjeras Ariel Sharon po kompiuterinės tomografijos buvo skubiai vėl nuvežtas į operacinę, pranešė Jeruzalės ligoninės „Hadassah" vadovas.

Ligoninės direktorius Shlomo Mor-Yosef sakė, kad kompiuterinės tomografijos metu jo smegenyse buvo pastebėta „kraujuojanti sritis".

„Buvo nuspręsta vežti premjerą į operacinę šioms problemoms spręsti — kraujavimui sustabdyti ir spaudimui kaukolės viduje sumažinti", — sakė Sh.Mor-Yosef.

Ketvirtadienį chirurgai pranešė per septynias valandas trukusią operaciją sustabdę kraujavimą A. Sharon smegenyse ir ketinantys šeštadienį nutraukti dirbtinai pacientui sukeltą komą.

Columbia universiteto Medicinos centro New York neurologijos ir neurochirurgijos profesorius Stephan Mayer telefonu sakė, kad tokie insultai būna patys pavojingiausi ir kad dėl jų žmonės dažnai miršta arba lieka smarkiai paralyžiuoti.

Tačiau A. Sharon gydytojai ragino nedaryti skubotų išvadų prieš tai, kai premjeras atsigaus po komos ir bus galima tiksliau įvertinti jo fizinę ir protinę būklę.

„Tai, kad jo vyzdžiai reaguoja, yra geras ženklas. Tai, kad spaudimas kaukolėje yra normalus, yra labai geras ženklas", — sakė ligoninės direktoriaus pavaduotojas Shmuel Shapira.

„Todėl visi vertinimai yra neatsakingi — viskas gali pasisukti vienaip ar kitaip", — sakė jis.

Sh. Mor-Yosef teigimu, antroji skubi operacija truko apie penkias valandas. Jos metu chirurgams pavyko sustabdyti kraujavimą paciento smegenyse ir sumažinti spaudimą kaukolės srityje.

Gydytojai vis dar tikis nutraukti dirbtinai sukeltą komą šeštadienį, nes tik tuomet paaiškės, kokia žala padaryta A. Sharon smegenims.

Chirurgai

MARIUS KATILIUS, M.D.
CHIRURGAS
Trūkio, tulžies pūslės, krūties, žarnyno, endokrinologinė ir laparoskopinė chirurgija.
300 Barney Dr., Suite A
Joliet, IL 60435
Tel. 815-744-0330;
lietuviškai 815-744-8230
www.centerforsurgeryandbreasthealth.com

Dr. VILIUS MIKAITIS
Dr. ANDRIUS KUDIRKA
Dr. JUSTYNA STENGELE
Šeimos daktarai ir chirurgai
10811 W. 143rd St. Orland Park, IL 60467
Priklauso Palos Community Hospital
Silver Cross Hospital, Christ Hospital
Tel. 708-460-2500
Valandos pagal susitarimą

GEDAS M. GRINIS, MD
Inkstų,pūslės ir prostatos gydymas bei chirurgija
Aurora Medical Center
10400 75 St., Kenosha, WI 53142
(262) 948-6990

Dr. PETRAS V. KISIELIUS
Inkstų, pūslės, prostatos gydymas bei chirurgija
Center for Health
1200 S. York, Elmhurst, IL 60126
630-941-2609

Chiropraktika ir manualinė terapija

Dr. VILIJA KERELYTĖ
Amber Health Center
Stuburo, sąnarių ir raumenų gydymas, chiropraktika,manualinė terapija, akupunktūra.
6420 W 127 St #106, Palos Hts, IL 60463
Tel. 708-239-0909
Kalbame lietuviškai. Valandos susitarus.

Dr. Vida I.Puodžiūnienė
Healthy Connection
Chiropractic & Rehab Clinic
Manualinė ir fizinė terapija, sporto traumų specialistė, nugaros, kaklo ir sąnarių gydymas, galvos skausmai ir migrenos, artritas, dietos ir vitaminų patarimai.
16547 W. 159 Street
Lockport, IL 60441
Tel. 815-834-9075/9076
Kalbame lietuviškai

Stuburo ir skausmo ligos

JONAS V.PRUNSKIS, MD
TERRI DALLAS PRUNSKIS, MD
MAUNAK V. RANA, MD
Illinois Pain Institute
Nugaros, sprando, galvos, sąnarių, sužeidimų darbovietėje bei kitų vietų skausmo diagnozės ir gydymo specialistai
Elgin: 847-289-8822
McHenry: 815-363-9595
Elk Grove: 847-718-1212
www.illinoispain.com

Akių ligų specialistai

LINAS SIDRYS, M.D.
Akių ligos / Chirurgija/Akiniai
9830 S.Ridgeland Ave.
Chicago Ridge
Tel. (708) 636-6622
Holy Cross Hospital, #410S
Tel. (773) 884-7960

Dr. ELIGIJUS LELIS
Akių ligos ir chirurgija
1192 Walter St, Lemont, IL 60439
1051 Essington Rd. #200
Joliet, IL 60435
Tel. 815-723-1854

Ausų, nosies, gerklės ligos

VYTENIS GRYBAUSKAS, M. D.
SUSAN T. LYON, M.D.
Ausų, Nosies, Gerklės Ligos Chirurgija, Klausos aparatai
7350 W. College Drive, Suite 208
Palos Heights, IL 60463
Tel. 708-361-9199

ARAS ŽLIOBA, M.D.
AKIŲ LIGOS – CHIRURGIJA
219 N. Hammes Avenue
Joliet, IL 60435
Tel. 815-741-3220

Širdies ir kraujagyslių ligos

Cardiac Diagnosis, LTD.
6417 W. 87 St.
Oak Lawn, IL 60453
Tel. 708-233-5630
RIMGAUDAS NEMICKAS, M.D.
S. PRASAD TUMMALA, M.D.
Širdies ir kraujagyslių ligos
Valandos pagal susitarimą

VIDAS J. NEMICKAS, M.D.
KARDIOLOGAS – ŠIRDIES LIGOS
7722 S. Kedzie Ave.
Chicago, IL 60652
Kab. tel. 773-471-3300

GAILĖ SABALIAUSKAS, M.D.
KARDIOLOGĖ — ŠIRDIES LIGOS
Midwest Heart Specialists
15900 W. 127th St. Ste 200
Lemont, IL 60439
630-719-4799.
Priklauso Good Samaritan, Central DuPage, Edward ir Elmhurst ligoninėms.

Vidaus ligos

Dr. ALGIRDAS KAVALIŪNAS
VIDAUS LIGOS
Priimami MEDICARE pacientai
5540 S. Pulaski Road,
Tel. 773-585-2802
Valandos pagal susitarimą kasdien, išskyrus sekmadienį

SURENDER LAL, M.D.
Specialybė - vidaus ligos
7722 S. Kedzie Ave.
Chicago, IL 60652
Tel. 773-434-2123
Valandos pagal susitarimą

EDMUNDAS VIŽINAS, M.D., S.C.
VIDAUS LIGŲ GYDYTOJAS
Kalbame lietuviškai
6918 W. Archer Ave. Ste 5 ir 6
Chicago, IL 60638
Tel. 773-229-9965
Valandos pagal susitarimą

Ginekologija

RAMONA C. MARSH, MD SC
Obstetrics & Gynecology
3825 Highland Avenue Suite 4A
Downers Grove, IL 60515
630-852-9400
Valandos pagal susitarimą

SKELBIMŲ SKYRIAUS
TEL. 773-585-9500

KALĖDINĘ KIAULYSTĘ PRISIMINUS

EDMUNDAS SIMANAITIS

Praėjusieji metai vertinami ekonomikos pasiekimais, teigiamais socialinės politikos postūmiais, naujais kultūros, švietimo laimėjimais. Apie tai kalbėta iš aukštų tribūnų, rašyta spaudoje. Buvo užsiminta ir apie trūkumus bei klaidas. Tačiau bene didžiausią kalėdinę kiaulystę pateikė pati tikroji ir labiausiai nepriklausoma nuo pašalinės įtakos valdžia — Teismas.

Trumpai žvilgtelėkime į netolimą praeitį. Paksogeito istorijoje, kai dirbtinai svetimų jėgų inicijuojamos ir tolydžio didinamos sumaišties jau negalėjo numalšinti jokia kita valdžia, o kilusi grėsmė buvo bevirstanti realiu pavojumi teisinės valstybės pamatams, tai padarė Konstitucinis Teismas (toliau KT). KT nustatė, kad Respublikos prezidentas, suteikdamas išimties tvarka kitos šalies piliečiui Lietuvos Respublikos pilietybę, „vadovavosi ne Konstitucija ir įstatymais, ne tautos ir valstybės interesais, bet asmeninias interesais". Tai ne vienintelis Pagrindinis įstatymo pažeidimas. KT paskelbė neatšaukiamą nuosprendį. Šis teisės aktas išsklaidė abejones ir padėjo paskutinį tašką. Tik tada visos valstybės valdžios, išskyrus Prezidentūrą, nustojo mindžikavusios. Valstybės valdymo aparato darbas normalizavosi. Visuomenę kamavusi įtampa pradėjo slūgti. Ši pamokanti istorija reljefiškai išryškino įvairių politinių jėgų veikimo pilietinius ir moralinius kriterijus. KT patvirtino seną pamatinį teisės principą — neteisės pagrindu teisė neatsiranda. Šiuo atveju KT nutarimas buvo esminės svarbos stabilizuojantis veiksnys tiek valdžios institucijoms, tiek ir visuomenei.

Dabar padėtis visiškai kitokia. Aukščiausiasis Teismas (toliau — AT) savo sprendimu paskelbia Konstituciją ir įstatymus pažeidusį buvusį valstybės vadovą nekaltu. Šis teisės aktas sudaro įspūdį, kad AT kvestionuoja jau minėtą KT nutarimą. Toks įvaizdis piršte peršamas ne sovietinės pseudorespublikos, o teisinės valstybės piliečiams: KT teigia — kaltas, o AT — nekaltas... Sveiko proto nepraradusiam žmogui, neragavusiam jokių teisės mokslų ir taip aišku, kad faktas tegali būti vienas, o jo vertinimų kiek?

Prosovietinės orientacijos teisėjai tą pačią veiką vertina dimetraliai priešingai, negu valstybės interesus ginantieji. Juk nepamiršome, kad MVD, NKVD tribunolai ir jų skelbiami mirties nuosprendžiai okupuotos Lietuvos piliečiams už pasipriešinimą agresoriui buvo ne teisingumo, o genocido politikos įgyvendinimo įrankis. Už tą pačią veiką, t.y. konstitucinės pareigos vykdymą — Lietuvos valstybės gynimą, kovotojai apdovanojami Vyčio kryžiaus ordinu. Ar tai nerodo, kad sovietizmo reliktai Lietuvos teisingumo sistemoje atgauna kvėpavimą?

Toks Lietuvos Respublikos teisėjų „nesusišnekėjimas" kelia įtarimą, kad vienas iš teisėjų, pasinaudodamas akivaizdžiomis teisyno spragomis, neva gindamas piliečio teises, iš tikrųjų daro žalą valstybės interesams. O gal dar blogiau — vyksta teisėjų varžytuvės, kuris iš jų yra tikresnis? Savo ruožtu tokia situacija savaime iškelia nesenstantį ir neprarandantį aktualumo, dar iš antikos laikų mus pasiekusį, klausimą — kam tai naudinga? Kas suinteresuotas tokia akivaizdžia painiava? Lengviau būtų atsakyti į priešpriešinį klausimą: kam teisėjų priešprieša kenkia? Ogi valstybės pamatams ir Lietuvos Respublikos, kaip teisinės valstybės, prestižui tarptautinėje erdvėje.

Žiniasklaida gyvai reagavo į kolaboranto, kurio visa veikla buvo nukreipta prieš Lietuvos valstybingumą, apgynimą ir antivalstybinės veiklos netiesioginį išaukštinimą Lietuvos Respublikos teisme. Labai prieštaringų minčių kelia ir Rusijos Federacijos piliečio J. Borisov išskirtinis pamaloninimas. Jo nuopelnai Lietuvai graudžiai anekdotiški: jam neteisėtai buvo suteikta Lietuvos Respublikos pilietybė, kaip atlyginimas už paramą prezidento rinkimuose, berods, vieną naktį spėjo pabūti pagrindiniu valstybės vadovo patarėju, bet Lietuvos kariuomenės generolu, nors ir neveblenančiu valstybine kalba, taip ir nesuspėjo tapti. Prezidentas pritrūko laiko dekretui išleisti... Peršasi kelios išvados. Dabartinis Temidės tarnų korpusas pats apsivalyti nuo prosovietinės pakraipos teisėjų dar nepajėgia. Savireguliacijos, lietuviškai — savitvarkos, principas kai kuriose brandžiose profesinėse gildijose veikia labai efektyviai. Teisėjų pilietinė branda matuojama lietuviško valstybinio mąstymo masteliu. Kas turėtų užtaisyti įstatymų spragas, leidžiančias kai kuriems teisėjams piktnaudžiauti jiems suteiktomis galiomis? Kas inicijuos įstatymų pataisas? Ar šis Seimas sukaups pakankamai politinės valios tai padaryti?

„Kad ir kaip būtų, man atrodo, kad visuomenė labai pagrįstai ir teisėtai, vertindama mūsų teisėsaugos vietą, nusiuntė ją į patį dugną", — kalbėjo Respublikos prezidentas Valdas Adamkus.

Susilaikymas nuo šios išvados komentaro, giliai tikiu — yra teisėjų, gerbiančių Lietuvos įstatymo Raidę ir Dvasią. Savo patirtimi remiuosi. Garbinga išeitis turi būti rasta.

Margumynai

PAVOGTAS BRANGUS SMUIKAS

JAV policija tiria, kas pavogė XVIII amžiaus Italijos meistro Nicolo Gagliano pagamintą smuiką, kainuojantį 175,000 dolerių.

1760 metais pagamintas smuikas dingo iš vietos konservatorijos studentės automobilio, atvilkto į baudos aikštelę už automobilio pastatymo taisyklių pažeidimą.

23 metų studentė Sabina Nakajima paliko smuiką automobilio bagažinėje, o automobilį pastatė stovėjimo aikštelėje prie prekybos centro. „Aš maniau, kad automobilyje jam bus visiškai saugu", — sakė sutrikusi studentė. Smuikų gaminimo amato N. Gagliano mokėsi pas legendinį Antonio Stradivari.

San Francisco krautuvės, kuri paskolino S. Nakajima šį vertingą smuiką, savininkas sakė, kad jei vagis susigundytų parduoti N. Gagliano kūrinį, jis pasirodytų kaip koks nors nieko nenutuokiantis sukčius, mėginantis sendaikčių turguje iškišti „Mona Lisa". **„Reuters"/BNS**

JAV LB KV Socialinių reikalų taryba

Ruošia: Aldona Šmulkštienė
2711 West 71 Street,
Chicago, IL 60629
Tel. 773-476-2655; fax. 773-436-6906

SVARBI „SOCIAL SECURITY" INFORMACIJA

Neseniai išsiuntinėtame pranešime apie „Soc. Security" išmokas 2006 m. yra svarbios informacijos. Čia ji suglaustai:

Jei 2005 m. buvote pensijon išėjimo amžiaus – 65 m. ir 6 mėnesių, arba vyresnis, jums priklauso visos „Soc. Security" išmokos, nepaisant, kiek uždirbote.

Bet jei buvote jaunesnis bet kuriuo metu 2005 m. bėgyje, jums yra nustatyta uždarbio riba ir, ją peržengus, „Soc. Security" išmokos yra sumažinamos:

1. Jei nebuvote sulaukę nustatyto pensijon išėjimo amžiaus (65 m. ir 6 mėn.) visus 2005 m., tai uždarbio riba yra 12,000 dol. „Soc. Security" atskaičiuos 1 dol. iš „Soc. Security" išmokų už kiekvienus 2 dol., uždirbtus per 12,000 dol. nustatytos ribos.

2. Bet jei sulaukėte 65 metų ir 6 mėnesių laike 2005 m., uždarbio riba – 31,800 dol. „Soc. Security" atskaičiuos 1 dol. iš „Soc. Security" išmokų už kiekvienus 3 dol., uždirbtus per 31,800 dol., iki to mėnesio, kada jums suėjo 65 m. ir 6 mėn.

2005 m. „Soc. Security" išmokos remiasi suma, kurią planavote uždirbti per 2005 m. Kada jūsų darbdarys praneša, kiek iš tikrųjų uždirbote per 2005 m., tada „Soc. Security" sureguliuoja išmokas, jei tai yra reikalinga. Uždarbis, kurį darbdarys praneša, yra suma, įrašyta W–2 formoje, kurią ir jūs gaunate iš darbadavio: jei 2005 m. W–2 formoje uždarbis apima ir pinigus, uždirbtus kitais metais, jums reikia apie tai pranešti „Soc. Security" iki balandžio 15 d.

„Soc. Security" ir vėl prašys jus pranešti numatytą uždarbį 2006 m., kad galėtų teisingai mokėti jūsų išmokas.

Jei planuojate dirbti 2006 m., priklauso ir vėl, ar pasiekėte 2006 m. nustatytą pensijon išėjimo amžių, kuris yra jau 65 metai ir 8 mėnesiai. Uždarbio riba yra 12,480 dol.

Riba asmenims, kuriems 2006 m. bėgyje sueis 65 m. ir 8 mėn. yra 33,240 dol. Jei uždirbote daugiau, „Soc. Security" išmokos bus sumažintos.

Asmenys, kurie gauna SSI (Supplement Security Income), turi pranešti apie visą savo uždarbį, skambinant 1–800–772–1213.

Jei turite išlaikoma posūnį ar podukrą, jei jūsų gyvenime įvyksta skyrybos, reikia apie tai pranešti „Soc. Security", nes tada sustabdomos posūniui ar podukrai išmokos mėnesį po skyrybų.

Jei turite vaikų ar vaikaičių, jaunesnių nei 19 metų ir jie neturi sveikatos apdraudos, jums gali padėti „Children's Health Insurance Program". Internete informacija apie tai yra

www.insurekidsnow.gov

telefo– nu – 1–877–KIDS–NOW (1–877–543–7669). Tas numeris sujungs jus su jūsų valstijos vaikų apdraudos programa.

(bus daugiau)

(Medžiaga pagal „Important Social Security Information")

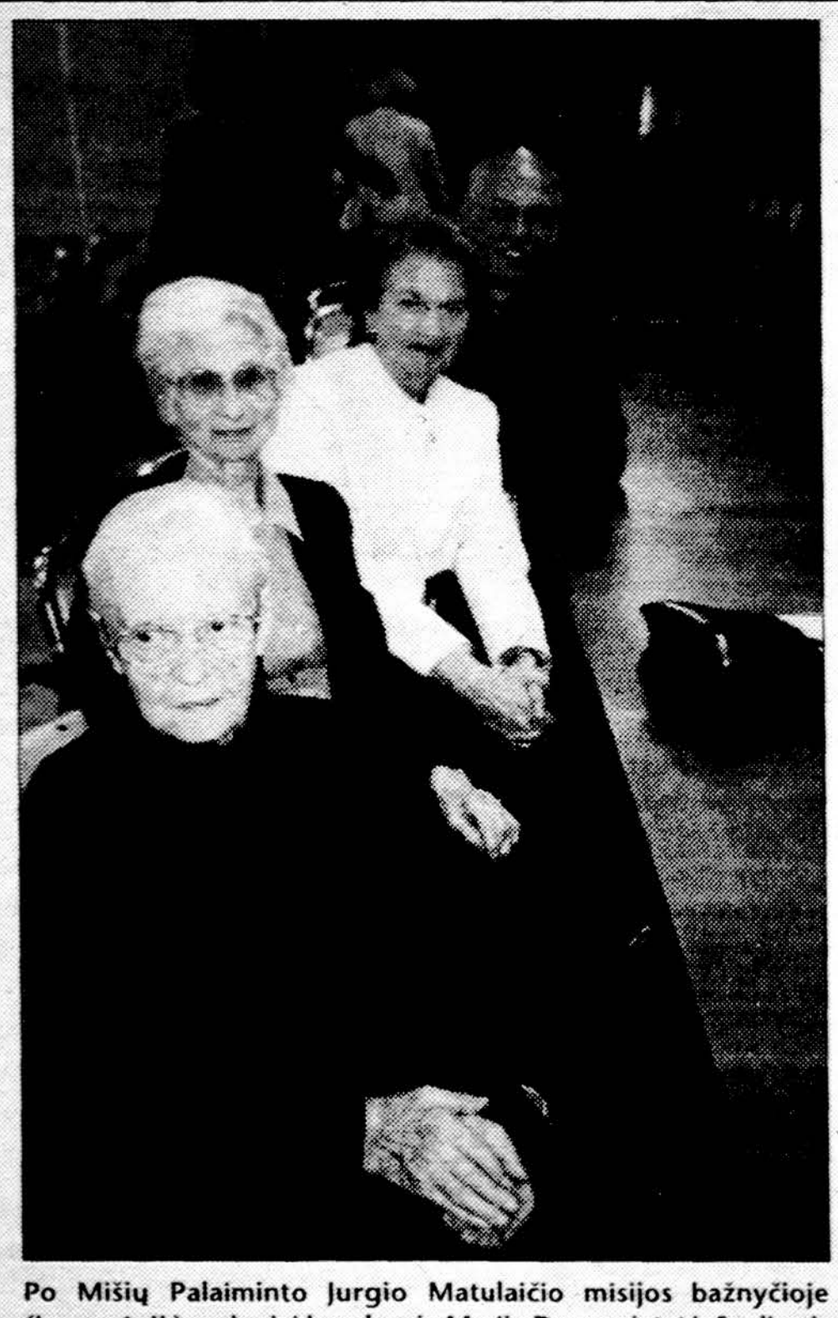

Po Mišių Palaiminto Jurgio Matulaičio misijos bažnyčioje (Lemont, IL) maloniai bendrauja Marija Dauguvietytė–Saulienė, Angelė Pranaitytė-Poškaitienė, Aušra Poškaitytė–Saulienė ir Algis Saulis. Indrės Tijūnėlienės nuotr.

Dantų gydytojai

DR. JOVITA KERELIS
DANTŲ GYDYTOJA
9525 S.79 th Ave., Hickory Hills, IL
Tel. (708) 598-8101
Valandos pagal susitarimą

Dr. LINA POŠKUS
Dantų gydytoja
4635 W. 63 St.;Chicago
Tel. 773-735-7730
10 S. 640 S. Kingery Hwy, Willowbrook
Tel. 630-323-5050

DR. AUŠRINĖ SCHNEIDER
DANTŲ GYDYTOJA
Kalbame lietuviškai
10 S. 640 Kingery Highway
Willowbrook, IL 60527
Tel. 630-323-2245
Valandos pagal susitarimą

Dr. DALIA E. CEPELĖ, D.D.S.
Dantų gydytoja
10745 Winterset Dr.
Orland Park, IL 60467
708-873-9074
Valandos pagal susitarimą

Dr. DALIA JODWALIS
Dantų gydytoja
15543 W. 127th Str.
Suite 101, Lemont, IL
Tel. 630-243-1010
Valandos susitarus

Dr. V.J. VASAITIENĖ
Dantų gydytoja
4817 W. 83 St, Burbank, IL
Tel. 708-423-6114
Valandos pagal susitarimą

Dr.RAMUNĖ MACIJAUSKAS
Dantų gydytoja
9356 S. Roberts Road
Hickory Hills
Tel. 708-598-2131
Valandos pagal susitarimą

DR. L. PETREIKIS
DANTŲ GYDYTOJA
9055 S.Roberts Road
Hickory Hills, IL
1 mylia į vakarus nuo Harlem Ave.
Tel. (708) 598-4055
Valandos pagal susitarimą

Dr. DANA M. SALIKLIS
Dantų gydytoja
38 Oak Creek Plaza
Mundelein, IL 60060
Tel. 847-949-7300
Valandos pagal susitarimą

EUGENE C. DECKER, DDS, P.C.
DANTŲ GYDYTOJAS
Lietuviams sutvarkys dantis už prieinamą kainą.
Susitarimui kalbėti angliškai arba lietuviškai.
4647 W 103 St, Oak Lawn, IL
55 E Washington, Ste 2401, Chicago, IL
Tel. 708-422-8260

Odos ligų specialistai

Dermatologijos ligų ir odos vėžio specialybė, kosmetinė chirurgija, viso veido atjauninimas
RUTH JŪRATĖ BARSKY, MD
120 Center Mall # 318 Oak Brook, IL 60523
Tel. 630-571-2630

DR. K. JUCAS
Odos ligų specialistas gydo odos auglius, žaizdas ir išsiplėtusias kojų venas.
Kosmetinė chirurgija.
3235 W. 111 St, Chicago, IL 60655
773-233-0744 arba 773-489-4441

GEDIMINO STULPAI IR TRAKAI

STANISLOVAS SAJAUSKAS

Gedimino stulpai, naujojoje istorinėje literatūroje vis dažniau vadinami Gediminaičių stulpais, yra vienas iš orginaliausių ir pagrindinių Lietuvos heraldikos ženklų. Seniausieji istoriniai Gedimino stulpų atvaizdai žinomi iš lietuviškų sidabrinių monetų – denarų (1 pav.) (Sajauskas S., Kaubrys D. „Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės numizmatika". Vilnius, 1993), dėl kurių priskyrimo tebediskutuojama. Mokslinėje numizmatinėje literatūroje dėl to galima rasti daug nuomonių, pradedant Jogaila, Kęstučiu ir baigiant Vytautu. Šis klausimas kartais sureikšminamas, nes nuo jo teisingo išsprendimo priklauso ir atsakymai į kitus istorijos klausimus. Tarkim, ar tikrai Lietuva iki XIV a. pabaigos buvo taip daug atsilikusi nuo kaimyninių Vakarų valstybių, su kuriomis kariavo (Teutonų ordinu), arba, priešingai, sugyveno (Lenkija, Moldavija), draugiškus santykius sutvirtindama savo valdovų santuokomis, ir iki oficialaus Jogailos krikšto 1386 m. nekaldino (nesugebėjo ar nemokėjo kaldinti) savo monetų? Tokią versiją dėl Lietuvos monetų atsiradimo iškėlė lenkų numizmatas R. Kiersnowski dar 1982 m. Kai kurie lietuvių tyrėjai giliai įtikėję šios hipotezės teisingumu, netgi jai prieštaraujančių naujų archeologinių radinių šviesoje, nedrįsta pripažinti, kad dar iki Jogailos vedybų Lietuva kaldino savas monetas.

Žinoma, kad seniausias monetas Lietuvos Didžiojoje Kunigaikštystėje kaldino Vladimiras Algirdaitis Kijeve, kiek vėliau ir pats didysis kunigaikštis Algirdas, kurio PEČAT tipo monetose vaizduojamas ietigalis su lygių galų stačiatikių kryžiumi. Tai darė ir Jogailos vasalas Skirgaila, 1382 m. nužudžius Kęstutį, Jogailos paskirtas valdyti Trakus ir kalęs monetas su Liūto ženklu. Tokiu pat, koks pavaizduotas jo 1385 m. antspaude, pritvirtintame prie Krėvos vedybų sutarties (Rimša E. 2002: 1385 m. Krėvos akto antspaudai. – Lietuvos užsienio politikos dokumentai. 1385 m. rugpjūčio 14 d. Krėvos aktas, 79–98).

Žinoma, kad karinių išradimų ir karo meno naujoves lietuviai įsisavindavo per kelis metus. Kryžiuočiams pirmąkart panaudojus šaunamąjį ginklą, nepraėjus nei metams, jį turėjo ir Kęstutis („Lietuvos istorija". Red. A. Šapoka. Kaunas. 1936). Neatsiliko jie ir pinigų gamyboje, o Maskvą ir kitus totorių nukariautus slavų kraštus netgi gerokai aplenkė. Lietuviai skyrėsi nuo kitų kraštų tik savo senameldžių tikėjimu, bet ne ūkio ar kultūros išvystymu (Baliulis A., Mikulionis S., Miškinis A. „Trakų miestas ir pilys". Vilnius, 1991. P. 18).

Heraldiniu ir numizmatiniu požiūriu įdomus yra klausimas, ką vaizduoja Gedimino stulpai. Paprastai teigiama, kad Gedimino stulpai – tai karo stovyklos arba pilies vartų grafinis atvaizdas. Įtikinamesnis yra antrasis aiškinimas, nes miesto (pilies) kuorai anuo metu buvo mėgstamas Vakarų Europos valdovų – kunigaikščių ar feodalų – antspaudų siužetas (2 pav.). Šiek tiek stilizavę šių pilių atvaizdus, gautume lietuviškus Gedimino stulpus. Beje, kai kuriuose denaruose, ypač vėlyvesniuose Vytauto ar Švitrigailos dvidenariuose, Gedimino stulpai pavaizduoti beveik natūralistiškai. Kartais dvigubi arba su dantytais kuorais (3 pav.).

Dar įdomiau būtų nustatyti, kuri iš Lietuvos pilių tapo Gedimino stulpų prototipu. Tada įtikinamesni galėtų būti ir argumentai, svarstant, kuriam(iems) iš Lietuvos valdovų priskirtini denarai su šiuo ženklu. Tai ypatingai įdomu dar ir todėl, kad netgi heraldikos specialistai šiuo metu negali argumentuotai išaiškinti kitoje pusėje pavaizduoto heraldinio ženklo – ietigalis su kryžiumi – kilmės, prasmės ir priklausomybės. Paskutinė žymiausio Lietuvos heraldikos žinovo Dr. E. Rimšos nuomonė – šis ženklas veikiausiai yra Jogailos.

Kaip žinoma, didžiųjų Lietuvos kunigaikščių pilys, laikytinos Didžiosios kunigaikštystės sostinėmis, jau nuo XIII a. buvo mūrinės. Iš pradžių gardinio tipo (aptvarinės) pilys statytos lygioje vietoje (Medininkų, Krėvos, Lydos), vėliau, modernizavus mūrinių sienų pralaužimo mechanizmus, o ypač atsiradus šaunamiesiems ginklams (bombardoms), ir mūrinės pilys pradėtos statyti ant sunkiai įveikiamų kalvų – piliakalnių (Vilniaus, Veliuonos, Naugarduko). Saugumui padidinti gardinės pilys buvo apjuosiamos vandeniu pripildytais grioviais – fosais (Senųjų Trakų pilis), taip pat statant jas pusiasaliuose (Trakų pusiasalio pilis), upių santakose (Kauno pilis) arba salose (Trakų salos pilis) („Lietuvos pilys". Vilnius, 1971).

1 pav. Verkių lobio monetos (Kaunas, Nacionalinis M. K. Čiurlionio dailės muziejus).

Iš visų mūrinių lietuviškų pilių atkreipėme dėmesį į istorikų neblogai ištirtą, archeologų iškasinėtą vieną iš vėlyviausių gotikinių gynybinių pilių – Trakų pusiasalio pilį. Nors archeologai, istorikai ir urbanistai nėra vieningi dėl pirmosios medinės pilies statybos pradžios ir net Trakų pilių skaičiaus, tačiau šiuo atveju svarbu tai, kad jie sutaria klausimu, kaip atrodė šios pilies mūriniai vartai, kieno ir kada jie statyti. Taigi, archeologiniais duomenimis, Trakų pusiasalio pilis statyta Kęstučio 1362–1382 metų laikotarpyje. Kęstutis persikėlė į ją iš Gedimino statytos Senųjų Trakų pilies, kurioje 1350 m. gimė Vytautas Didysis. Archeologinių kasinėjimų metu nustatyta, kad pilis buvusi iš dviejų dalių, perskirtų grioviu, vėliau mūrine siena. Priekinė dalis, iš pat pradžių statyta mūrinė ir turėjusi 7 gynybinius bokštus (5 pav.).

Paprastai tokiose pilyse virš pagrindinio įvažiavimo (vartų) būdavęs didžiausias gynybinis bokštas – donžonas. Tokius bokštus matome išlikusius senosiose aptvarinėse Medininkų bei Krėvos pilyse, taip pat vėlyvesnėje Trakų salos pilyje. Tai suprantama, nes pilies įvažiavimas – silpniausia, lengviausiai pralaužiama jos gynybinės sienos dalis, todėl paprastai stipriausiai apsaugojama. Dominuojantys donžonų griuvėsiai išliko iki mūsų dienų, ir dėl to archeologams buvo nesunku rekonstruoti ir net restauruoti Trakų pilį.

2 pav. XII–XIV a. pr. Vakarų Europos antspaudai, kuriuose pavaizduoti valdžios stiprybės simboliai — pilis ir jos vartai, apsaugoti aukštais bokštais.

3 pav. Kęstučio, Vytauto, Švitrigailos monetos, kuriose Gedimino stulpai pavaizduoti su natūriniais elementais — dantytais, dvigubais kuorais.

Kiek sudėtingiau su Trakų pusiasalio pilimi, nes pagrindinis įvažiavimas ir virš jo buvęs danžonas buvo sunaikinti, XVIII–XIX a. pr. jo vietoje pastačius Domininkonų vienuolyno ir koplyčios pastatus. Išliko tik gerokai apgriauti, vėliau konservuoti šoniniai bokštai . Dėl to pagal archeologinių kasinėjimų duomenis sudėtinga yra nustatyti buvusio donžono išmatavimus, ypatingai aukštį, stogo konstrukciją ir išvaizdą. Todėl Trakų pusiasalio pilies rekonstrukcijoje (5 pav.) pavaizduotų pilies kuorų aukščių santykiu pagrįstai galima abejoti. Sekant kitų pilių analogija, galima manyti bokštą virš pagrindinių vartų buvus didesniu, nei pavaizduota 5 pav., galbūt didesniu už kampinius bokštus. Stebint pilį iš įvažiavimo pusės, jos vartuose ir dviejuose kampiniuose bokštuose, pasitelkus truputį vaizduotės, galima įžvelgti Gedimino stulpų kontūrus.

Lyginant pilies rekonstrukcijoje įsivaizduojamus kuorų keturšlaičius stogus su kai kuriuose denaruose pavaizduotaisiais Gedimino stulpų dantytais kuorais, galima suabejoti ir kuorų stogų rekonstrukcijos teisingumu. Tačiau tai nėra esminės detalės. Įdomu tai, kad Vytauto po 1404 m. statytoje Trakų salos pilyje priešpilio vartų ir kuorų išvaizda taip pat panaši į pusiasalio pilies fasadą, jeigu nepriimti domėn, kad šios pilies kampiniai kuorai yra apvalaus plano (7 pav.) (A. Baliulis, S. Mikulionis, A. Miškinis, „Trakų miestas ir pilys." Vilnius, 1991). Galbūt todėl ir Vytauto (8 pav.) bei jo įpėdinių Švitrigailos, Kazimiero dvidenariuose vaizduojami Gedimino stulpai yra identiški Kęstučio denaruose pavaizduotiesiems. Kita vertus, Gedimino stulpams tapus heraldiniu simboliu, jie nebūtinai turėjo iki smulkmenų atitikti realios valdovo tvirtovės išvaizdą.

Čia aktualu būtų aptarti Gedimino stulpų pavadinimo klausimą. Pirmąkart šį pavadimą XIX a. pirmoje pusėje pavartojo Teodoras Narbutas. Besivystant Lietuvos istorijai XIX a. pr. apsižiūrėta, kad nėra nei rašytinių, nei kitokių šaltinių, patvirtinančių šio ženklo tiesioginį ryšį su Vilniaus įkūrėju Gediminu. O monetose ir antspauduose iki XVI antrosios pusės jį vartojo tik Gediminaičiai. Iš pradžių Kęstutaičiai — Vytautas, Žygimantas, kaip savo dinastinį ženklą, vėliau ir Algirdaičiai — Kazimieras, Žygimantas Senasis bei Žygimantas Augustas, kaip Trakų žemės herbą (Sajauskas S., Kaubrys D. „Lietuvos didžiosios Kunigaikštystės numizmatika". Vilnius, 1993; Rimša E. „Lietuvos heraldika. Iš praeities į dabartį". Vilnius, 2004). Atkreiptinas dėmesys, kad visi paminėtieji valdovai – Gediminaičiai. Gediminaičių stulpų termino teisingumą lyg ir patvirtintų Liubeke notaro 1323 m. liepos 1 d. aprašytas apvalus vaško antspaudas, pritvirtintas prie vieno iš Gedimino laiškų. Jame buvęs dvylikos kampų apvadas, apvado viduryje – atvaizdas vyro ilgais plaukais, sėdinčio soste ir laikančio dešinėje rankoje vainiką, o kairėje – skeptrą; aplink vyrą buvęs įrėžtas kryžius ir 41 raidės lotyniškas užrašas: „S dei gracia Gediminni lithwenoret rutkenor reg" (Dievo malone lietuvių ir rusų karaliaus Gedimino antspaudas) (Rowell S. C. 2003: „Chartuliarium Lithuaniae magni ducis Gediminue illustrans". Vilnius, 2003. P. 47). Taigi aprašytame Gedimino antspaude stulpų atvaizdo nebuvę... Sfragistikos duomenimis, šis ženklas pirmąkart panaudotas Vytauto 1397 m. antspaude. Manoma, kad šį ženklą naudojo ir jo tėvas Trakų, kunigaikštis Kęstutis (E. Rimša. „Lietuvos heraldika. Iš praeities į dabartį". Vilnius, 2004. P. 71).

Iš visko sprendžiant, pirmąkart jis pavartotas lietuviškose monetose (1 pav.), kurių didžiausias apie 2,000 monetų lobis rastas Verkiuose. Nors ilgą laiką istorikai, archeologai teigė, kad šias monetas kaldino Kęstutis, galbūt Trakuose, tačiau kai kurie archeologiniai duomenys ir autoriaus studija apie krikščionybės simbolių vaizdavimo ypatybes lietuviškose monetose leidžia manyti, jog monetas su katalikiškuoju kryžiumi (1 pav., 3–ia pozicija) kalė ir Vytautas. Beje, Verkių lobyje monetos su katalikiškuoju kryžiumi dominuoja. Tuo tarpu monetos su stačiatikių (graikiškuoju) kryžiumi (1 pav, 1–oji ir 2–oji pozicijos) veikiausiai priskirtinos ikikrikštiniam laikotarpiui, taigi Algirdo vasalui Trakų žemėje Kęstučiui.

Vytauto tėvonija Trakai po Vilniaus buvo viena svarbiausių LDK žemių, ką liudija ne tik arši Vytauto kova dėl Trakų, bet ir vėlesnių LDK valdovų (Žygimanto Senojo, Žygimanto Augusto, Zigmanto Vazos, Mykolo Višnioveckio) antspaudai ir monetos. Kai kuriose Trakų herbas – Gedimino stulpai ant skydo – buvo vaizduojamas greta LDK herbo Vyčio. (9 pav.). Neatsitiktinai ir 1998 m. Lietuvos Respublikos heraldikos komisijos patvirtintame Trakų savivaldybės herbe (10 pav.) matome Gedimino (Gediminaičių) stulpus.

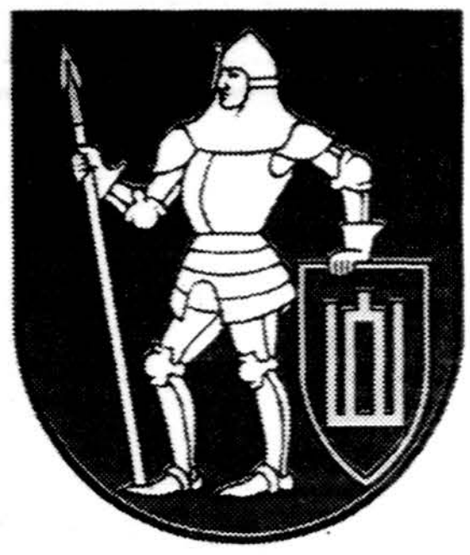

10 pav. Trakų savivaldybės herbas 1998 m.

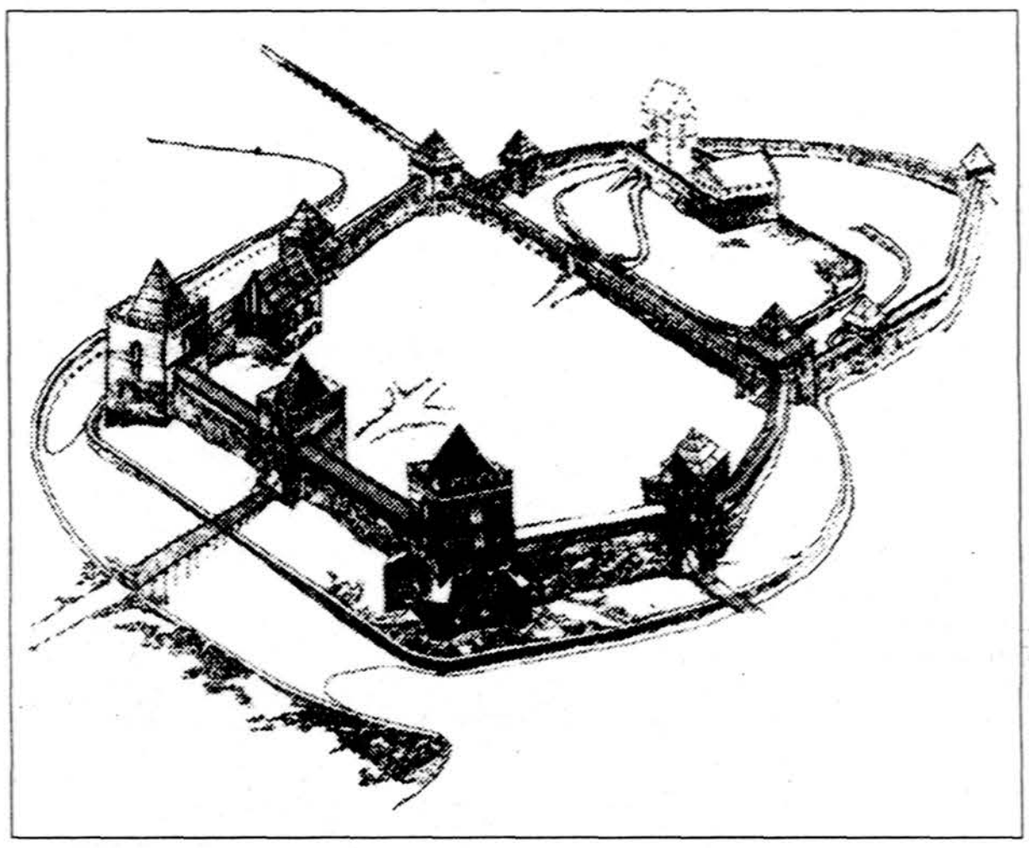

5 pav. Vytauto pastatytos Trakų pusiasalio pilies rekonstrukcija (sudarė S. Mikulionis).

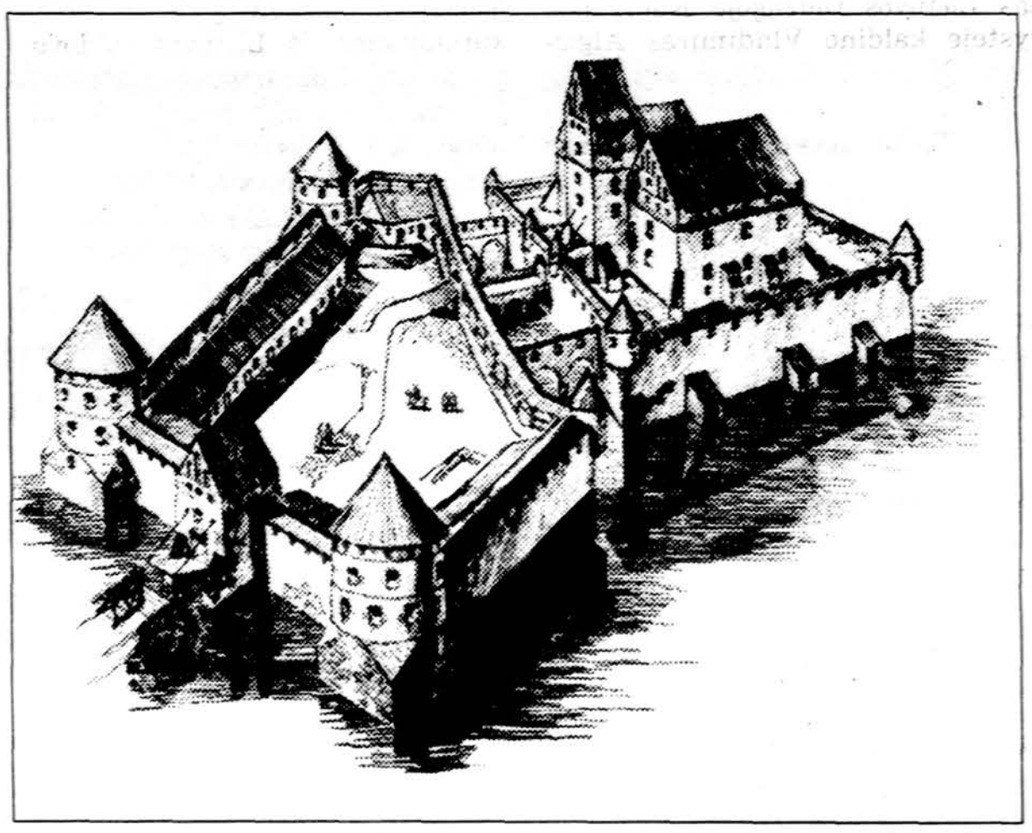

7 pav. Vytauto pastatytos Trakų salos pilies rekonstrukcija (sudarė R. Krūminis).

8 pav. Vytauto dvidenaris (XIV a. pr.) (iš D. Kaubrio rinkinio).

9 pav. Žygimanto Senojo 1535 m. grašis bei Žygimanto Senojo 1565 m. dvigrašis (iš D. Kaubrio rinkinio).

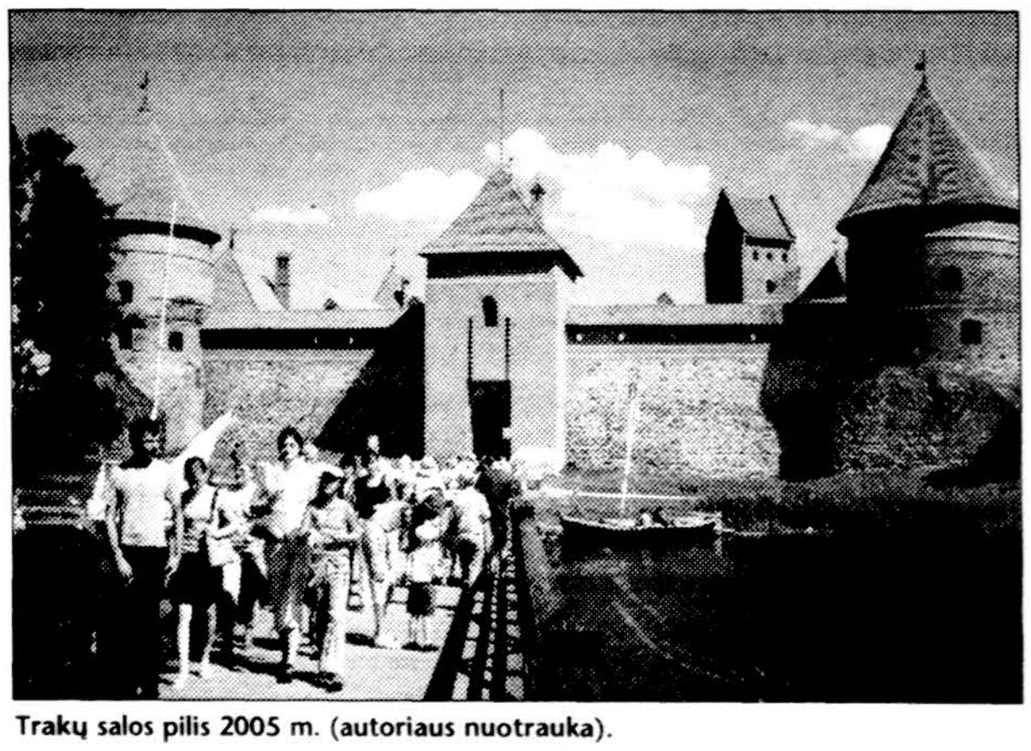

Trakų salos pilis 2005 m. (autoriaus nuotrauka).

NEKILNOJAMASIS TURTAS

Drake Realtors Inc. 525-2800

Drake Did It Again!

Equal Housing Opportunity

5 S.Prospect, Clarendon Hills, Illinois 60514

Reda Blekys

Office **630-325-2800**
Mobile **630-745-7593**
Fax **630-325-7010**

Profesionalus asmeninis patarnavimas. Patirtis mieste ir priemiesčiuose. Nemokamas nekilnojamojo turto įkainavimas. Prieš parduodant ar perkant, kreipkitės į **Drake Realtor**

Century 21

Accent Homefinders

9201 S. Cicero
Oak Lawn, Illinois 60453
Business 708-423-9111
Voice Mail 708-233-3374
Fax 708-423-9235
Pager 312-707-6120
Res. 708-423-0443

ASTA T. MIKUNAS

Profesionaliai ir sąžiningai patarnauja įvairių nuosavybių pirkime ir pardavime mieste ir priemiesčiuose.

GREIT PARDUODA

First Landmark Realty

Bus. 773-590-0205
Res. 708-425-7160

RIMAS STANKUS

- Čikagoje ar priemiesčiuose
- Greitas ir sąžiningas patarnavimas
- Nuosavybių įkainavimas veltui
- Tarpininkaujame gaunant paskolą
- Pensininkams nuolaida

Audrius Mikulis

1st Choice Real Propertys

Tel.: 630-205-9262
E-mail: amikulis@usa.com

Įvairus nekilnojamas turtas:
* Nemokamas įkainavimas
* Nemokama rinkos analizė
* Pirkimas
* Pardavimas
* Surandame optimaliausią finansavimą

Regina

PIRKIMAS — PARDAVIMAS

Peters-Montella

REALTOR®, CIPS, GRI, CLHMS

Fluent in Italian & Lithuanian, Knoowledge of French

Direct: (954) 254-3598
Fax: (954) 785-2947
E-Mail: regina@reginapeters.com

RE/MAX Partners
2810 East Oakland Park Blvd
Fort Lauderdale, FL 33306

Each office independently owned and operated

SIŪLO IŠNUOMOTI

Woodridge išnuomojami
1-2 mieg. naujai suremontuoti butai.
1 mieg.— $670-$710;
2 mieg. — $770-$810.
1 mėnuo nemokamai.
Tel. 630-910-0644, Jana

Išnuomojamas Summit raj.
1 kamb. su baldais. Kaina $350/mėn.
Išnuomojama „STUDIO" su baldais Lemont. Kaina $550/mėn.
Tel. 708-476-1155

SIŪLO DARBĄ

SIŪLOME DARBUS!
Gail. seserų padėjėjoms kompanionėms ir namų ruošos darbininkėms. Galima gyventi kartu arba atvykti į darbą ir išvykti.
Kreiptis:
ALL CARE Employment Agency
Tel. 773-736-7900

O'HARE CLEANING AIRCRAFTS
$8.00/8.50 ON START
PERMANENT JOB FOR LEGAL ONLY. WITHOUT ENGLISH O.K.
CALL SVETLANA (630) 286-7395

Skubiai reikalingi vairuotojai
bei perkraustytojai, dirbti Skokie, perkraustymo kompanijoje.
Tel. 847-673-3309
Vairuotojams privaloma turėti galiojančius Illinojaus vairuotojo pažymėjimus.

IN-HOME CARE FOR ELDERLY.
Come-go, live-in. Good pay. Must speak English, have work permit, drivers license and car.
Call Comfort keepers
847-215-8103

SPA Constantine Day SPAS
Has openings for nail techs, estheticians, massage therapists.
Fax resume to
708-233-5944

„DRAUGAS" informuoja, „DRAUGAS" formuoja;
„DRAUGAS": išeivijos ir Lietuvos jungtis;
„DRAUGAS" lietuvybės švyturys ir sargas!
Prenumeruokime ir skaitykime „DRAUGĄ"!

Always With Flowers

- Įvairios tropinės gėlės
- Gėlės visom progom, gėlės į Lietuvą
- Egzotinės ir aukšto stiliaus aranžuotės
- Vestuvinės ir proginės kompozicijos (konsultacijos – nemokamos)
- Dovanų krepšeliai, suvenyrai, paveikslai.
- Laidotuvių krepšeliai, vainikai vazoninės gėlės
- Bažnyčių, pokylių salių ir stalų dekoravimas gėlėmis ir balionais (nuolaida 20%)

1120 S. State St., Lemont, IL
8015 W. 79 St., Justice, IL
Nemokamas tel. 888-594-6604

Pristatome Čikagoje, jos apylinkėse, JAV, Lietuvoje ir visame pasaulyje.
www.alwayswithflowers.com

DRAUDIMO PASLAUGOS

STATE FARM INSURANCE
Automobilio, namų,
gyvybės ir sveikatos draudimai
Select agentė Barbara Murray
Prašykite Rasos — kalba lietuviškai
5710 W. 95 St., Oak Lawn, IL
708-423-5900

STATE FARM INSURANCE

STATE FARM INSURANCE AUTOMOBILIO, NAMŲ, SVEIKATOS IR GYVYBĖS DRAUDIMAS

Agentas Frank Zapolis (versle 49 metai)
Off. Mgr. Auksė S. Kane,
Vilma Jarulienė,
Virginija Smuikaitienė
kalba lietuviškai.

FRANK ZAPOLIS
3208 1/2 West 95th St.,
Evergreen Park, IL 60805
Tel. 708-424-8654;773-581-8654

AMERICAN FAMILY INSURANCE

AUTO, NAMAI, VERSLAS, SVEIKATA, GYVYBĖ

Aukšto lygio aptarnavimas, patikimas draudimas, draugiška atmosfera

ALINA GRINKEVICIUS INSURANCE AGENCY

3743 PRAIRIE AVE, BROOKFIELD, IL 60513

Ofisas: **708-485-7212**
Fax: **708-485-7273**
E-paštas: **agrinkev@amfam.com**
24 val. pranešti apie nelaimes nemokamu tel: **800-374-1111**

•••ĮVAIRŪS•••

PARDAVIMAS IR TAISYMAS
MIGLINAS TV
GE/RCA ATSTOVYBĖ
2346 W. 69th Street
Tel. 773-776-1486

NAMŲ REMONTO IR STATYBINĖS PASLAUGOS

A&S **Šildymas Šaldymas**

6556 S. Kedzie Chicago, IL 60629
Prekyba, instaliavimas, aptarnavimas
— Licensed — Bonded— Insured
24 val. per parą
FREE ESTIMATE
7 dienos per savaitę
773-778-4007
773-531-1833

AMBER CONSTRUCTION Co.
Dengiami stogai, kalamas „siding", atliekami cemento, „plumbing" bei kiti namų remonto darbai.
„Licensed, insured, bonded"
Skambinti Sigitui,
tel. 773-767-1929.

STASYS CONSTRUCTION

Staliaus darbai, rūsių, vonių ir virtuvių įrengimas; priestatai; keramikos plytelės; „sidings", „soffits", „decks", „gutters",plokšti ir „shingle" stogai; cementas, dažymas. Turiu darbo draudimą.
S. Benetis, tel. 630-241-1912

•••ĮVAIRŪS•••

IEŠKAU PIRKTI VOKIŠKŲ AR KITOKIŲ FOTOAPARATŲ.
Tel. 508-697-6602,
Romas

Atnaujinu baldus, keičiu gobeleną, surenku naujus, tvarkau elektros, santechnikos gedimus, atlieku staliaus vidaus darbus.
Tel. 708-467-0654

PARDUODA

K. LAUKAIČIO NATŪRALUS MEDUS
ir lietuviška arbata apsaugo visus nuo slogos ir negerovių. Medaus galima gauti lietuviškose krautuvėse ir po pamaldų PL centre, Lemonte.
Tel. 630-323-5326

•••ĮVAIRŪS•••

* **Perku** darbą senų žmonių ar vaikų priežiūroje. Gerai sumokėsiu. Turiu dokumentus, kalbu angliškai, vairuoju automobilį. Tel. 708-656-6599.

* **Moteris** ieško darbo lietuvių šeimoje prižiūrėti vaikus ar pagyvenusius žmones su gyvenimu arba gali pakeisti bet kurią savaitės dieną. Tel. 708-323-6831.

* **Moteris** ieško senelių priežiūros darbo . Kalba angliškai, vairuoja automobilį, turi patirties ir rekomendacijas. Tel. 630-637-9897, el.pastas: mdalia44@hotmail.com

PASLAUGOS FOTOGRAFAMS

MARQUETTE PHOTO SUPPLY

REIKMENYS FOTOGRAFAMS IR MĖGĖJAMS

Pirkdami pas mus, daug sutaupysite. Pasinaudokite mūsų patogiu „lay-away" planu. Atliekame visus foto l aboratorijos darbus.

Darbo val.: kasdien nuo 8 v.r. iki 6 v.v.; šeštadieniais nuo 8 v.r. iki 4 v.p.p.; sekmadieniais uždaryta.
Antradieniais ir trečiadieniais susikalbėsite lietuviškai.

3314 W. 63 St.
Tel. 773-776-8998

Skelbimų skyriaus
tel. 1-773-585-9500

KEPYKLA IR DELIKATESAI
6216 W. Archer Ave., Chicago, IL 60638
Tel. 773-581-8500

- Lietuviška duona ir raguoliai
- Vestuviniai ir įvairūs tortai
- Siunčiame mūsų produktus UPS
- Atidaryta 7 dienas savaitėje
- Aplankykite mūsų svetainę — www.racinebakery.com

KAVINĖS
Kepyklos produktai ir užkandžiai miesto centre

350 N. Clark,
Chicago, IL 60610
312-644-7750
pirm. - penkt.
nuo
6:30 v.r. iki 4:30 v.p.p.

608 W. Roosevelt,
Chicago, IL 60607
312-957-1994
pirm. - penkt. nuo
6:30 v.r. iki 5:30 v.p.p.
šešt. nuo 8 v.r. iki 1 v.p.p.

MŪSŲ ŠEIMOSE

PAREIGINGAS SKAUTAS, GABUS JAUNUOLIS

Kevin M. Shotas, Vincento ir Jeanine sūnus, Lucille S. ir Bruno Shotas (jau mirusio, prisimintino, kaip lietuvių tautinių šokių puoselėtojo)) anūkas, išrinktas Illinois valstijos „Metų skautu" (Eagle Scout of the Year) ir 2005 m. gruodžio 19 d. McDonald–Linn VFW Post 177, esančiame Chicago Ridge jam buvo įteiktas šis ypatingas žymuo.

Kevin M. Shotas yra baigęs Brother Rice gimnaziją ir šiuo metu studijuoja Illinois universitete Urbana–Champaign. Jis planuoja baigti aviacijos studijas ir ilgainiui tapti JAV Laivyno pilotu. Tuo tikslu Kevin yra įsirašęs į ROTC (karinio paruošimo) programą, kurioje dalyvauja šalia savo studijų universitete.

Kone visą savo gyvenimą Kevin priklausė skautams (amerikiečiams) St. Germaine, Oak Lawn, IL. Jis tvirtina, kad ši organizacija padėjo įsigyti vadovavimo įgūdžius, organizuotumą, pareigos jausmą. Metams bėgant, Kevin kilo skautavimo patyrimo laiptais aukštyn, kol pagaliau, įsigijęs net 51 ženklelį, buvo pakeltas į „Eagle Scout" (šiam pakėlimui paprastai reikalinga tik 20 ženklelių).

Apie Kevin pasiekimus skautų organizacijoje ir gimnazijoje (priklausė „National Honor Society", buvo Illinois valstijos stipendininkas, žaidė futbolą, tenisą ir amerikietišką futbolą savo mokyklos komandose) plačiai rašė vietinių apylinkių laikraščiai, ypač gražūs straipsniai su nuotraukomis išspausdinti „Southwest News Herald". Jaunuolio pasiekimais džiaugiasi tėvai, seneliai ir skautų organizacija. Tikima, kad jo laukia graži ateitis.

L.S.Š.

Kevin M. Shotas skautiška uniforma su ženklais, kurie jam pelnė „Eagle Scout" žymenį.

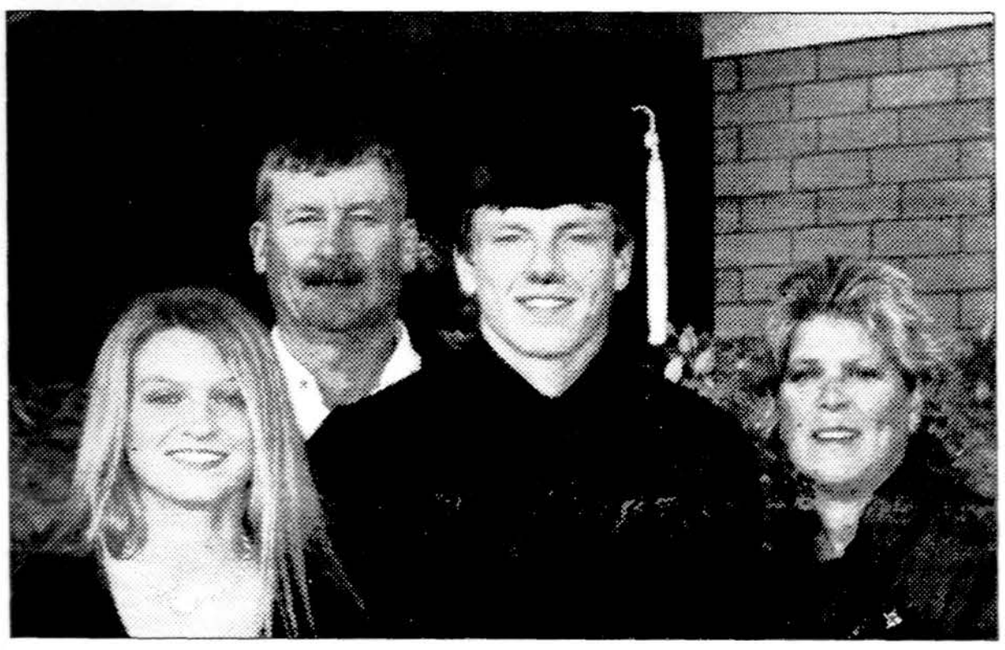

Iš kairės: Carolyn, Vincentas, Kevin ir Jeanine Shotas, sūnaus gimnazijos baigimo proga.

Kevin M. Shotas su seneliais. Iš kairės: Robert Wilcox, Lucile S. Shotas, Kevin ir Marie Wilcox.

VILNIUS 2006

SKRYDŽIAI FINNAIR ir kitomis oro linijomis iš įvairių JAV miestų. Grupės ir pavieniai keliautojai. PIGIAUSIOS KAINOS!!!

VYTIS TOURS

40-24 235th Street Douglaston, NY 11363
Tel. 718-423-6161 1-800-77-VYTIS
Fax. 718-423-3979
E-mail: vyttours@earthlink.net
Web site: www.vytistours.com

ATSTOVYBĖ ČIKAGOJE

Rita Penčylienė **tel/fax** 708-923-0280
E-mail: pencylar@comcast.net

Bronė Barakauskienė **tel.** 708-403-5717
Fax 708-403-4414; **E-mail:** mamabar3@aol.com

DRAUGO FONDAS
4545 WEST 63rd STREET
CHICAGO, IL 60629
Tel.: 773-585-9500

DRAUGO FONDAS SVEIKINA NAUJĄ DF IŽDININKĄ

Pradedant Naujuosius 2006 metus, Draugo fondas sveikina visus Draugo fondo garbės narius, narius ir rėmėjus bei visus „Draugo" skaitytojus ir bendradarbius, linkėdamas sėkmės „Draugo" dienraščiui ir darnios veiklos.

2005 m. gruodžio mėn. Bronius Juodelis dėl sveikatos atsisakė toliau eiti Draugo fondo pirmininko ir iždininko pareigas. Staiga Draugo fondas liko be vadovo. Bronius Juodelis nuo pat Draugo fondo įsisteigimo (1993 m.) labai sėkmingai augino fondą, kuris perkopė vieną milijoną dolerių. Jo sumanumu pavasario ir rudens skelbti vajai teikė gerų vilčių dienraščio ateičiai. Tiek Draugo fondo taryba, tiek „Draugo" leidėjų taryba nuoširdžiai dėkoja Broniui Juodeliui už jo pasiaukojimą ir didelį didelį įnašą į Draugo fondo augimą, linkėdami jam sveikatos.

Dar yra žmonių mūsų tarpe, kurie ateina dirbti ne tik už pinigus. Nuo Naujų metų, Draugo fondo iždininko pareigas sutiko perimti visuomenininkas Leopoldas von Brown. Jis nuo pat jaunystės buvo aktyvus skautas, dabar skautas-akademikas. Su skautybe nėra nutraukęs ryšių. Jis yra ilgametis Vydūno fondo iždininkas ir tvarko kt. akademikų finansinius reikalus. Draugo fondo taryba sveikina naują iždininką Leopoldą von Brown tikėdamasi, kad Draugo fondas ir toliau augs nariais ir kapitalu.

Tad Naujaisiais — 2006 metais, su didesniu ar mažesniu įnašu kviečiame kiekvieną „Draugo" skaitytoją didinti Draugo fondo kapitalą.

Draugo fondo informacija

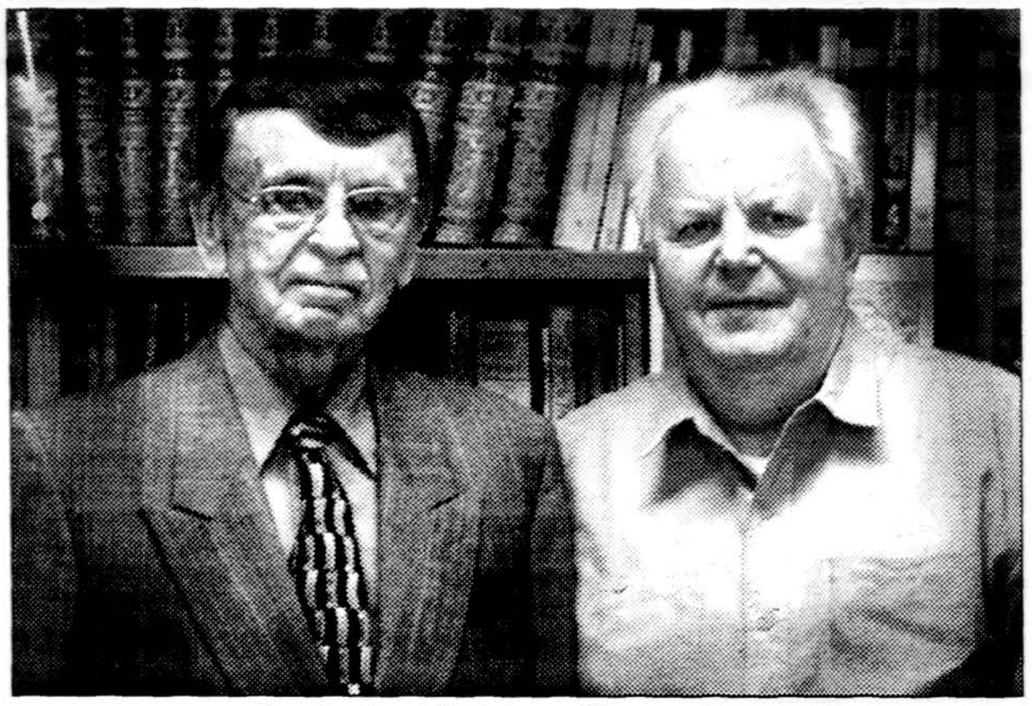

Bronius Juodelis ir Leopoldas von Brown.

NAUJI ĮNAŠAI DRAUGO FONDE

Su 200 dolerių:

Dr. Nellie ir Gerardas Juškėnai, **garbės nariai**, iš viso 6,200 dol., Cleveland Hrs., OH.

Jūrų šaulių kuopa „Klaipėda" (per J. Mikulį,) **garbės narė**, iš viso 2,600 dol., Chicago, IL.

Su 130 — 100 doleriais:

Feliksas Bočiūnas, iš viso 130 dol., Sunny Hills, FL.

Antanas Lembergas (per S. Daulienę), viso 100 dol., Chicago, IL.

Chicago Lith. Womens Club, iš viso 900 dol., Chicago, IL.

Paul Jankus, iš viso 100 dol., Chicago, IL.

Su 50 dolerių:

JAV LB Brighton Park apylinkė (pirm. S. Daulienė), **garbės narė**, iš viso 1,100 dol., Chicago, IL.

Elena Purtulis, iš viso 50 dol., St. Petersburg Beach, FL.

Algirdas ir Amanda Tamuliai, iš viso 450 dol., Euclid, OH.

Julia Smilga, iš viso 700 dol., Chicago, IL.

Su 35 — 30 doleriais:

Sigutė Mikrut, iš viso 240 dol., Lake Bluff, IL.

Maria Šeduikis, iš viso 340 dol., Chicago, IL.

Juozo Polio fotografijos paroda

Juozas Polis — vienas geriausių spalvotos fotografijos meistrų Lietuvoje. Pavydėtinas jo darbštumas - daugybė išleistų fotoalbumų, suruoštų parodų stebina. Ir štai nauja žinia — šių metų vasario 10 d. St. Bonaventure, NY, atidaroma nauja šio darbštaus menininko fotografijų paroda. Parodoje lankytojai galės pamatyti nuostabius Lietuvos vaizdus iš paukščio skrydžio. Menininkas jau nuo 1957 metų fotografuoja Lietuvą iš malūnsparnio. Nuotraukos žavi užfiksuotu grožiu: upės vingiu, žydinčiu medžiu, Vilniaus senamiesčio bokštais, Lietuvos laukų platuma. Pamatys į parodą atvykęs žiūrovas ir skausmingą Lietuvos atgimimą, ir džiugesį atgavus nepriklausomybę.

Tai jau ne pirmoji J. Polio paroda už Lietuvos ribų. Autoriaus darbus matė Berlyno, Maskvos, Sankt Peterburgo, Chicago, Clevelend ir Madison žiūrovai. Jo darbus galima pamatyti ne tik parodose. Yra išleistas ne vienas J. Polio nuotraukų albumas. „Tu man graži baltom žiemos kepurėm ir vasaros vėsa, nepakartojama rudens spalvų grožybe. Džiaugiuosi Baltijos genamom bangom, senųjų miestų didingais bokštais, derlingais laukais ir naujojo kaimo šviesiomis gyvenvietėmis. Laimingas, matydamas, kokia Tu esi, kuo šiandien gyveni, džiaugiesi, didžiuojiesi. Gimtoji Žeme, tik nedidelę dalelę Tavo grožio pateikiu šiame albume" — rašo J. Polis išleisdamas savo pirmąjį asmeninį albumą „Gimtoji žemė Lietuva" 1988 metais. 1989 metais išleidus albumą „Atgimstanti Lietuva", jo buvo išpirkta 50,000 egz. per keturis mėnesius. Pavydėtinas tiražas! Kad jo albumą sunku nusipirkti ir šiomis dienomis, įsitikino ir šių eilučių autorė, viešėdama Lietuvoje norėjusi nusipirkti 10 egz., kad parvežtų į Čikagą, deja, nė viename knygyne tokio skaičiaus norimų albumų negavusi.

J. Polis taip pat yra atvirukų rinkinių autorius, albumų bendraautorius, dirba taikomosios fotografijos srityje.

Tad galintiems ir norintiems pamatyti J. Polio darbus St. Bonaventure, NY, universiteto „Quick center" galerijoje pranešame, kad įėjimas į galeriją — nemokamas. Lankymo valandos: antradienias — penktadieniais nuo 10 val. r. iki 5 val. p.p., šeštadienias ir sekmadieniais nuo 12 val. p.p. iki 5 val. p.p. Tel. pasiteiravimui: 716-375-7686 (Jacon Trimmer). Tinklalapis **www.sbu.edu** Elektroninis paštas : Quick@sbu.edu

Laima Apanavičienė

Juozas Polis savo „darbo vietoje".

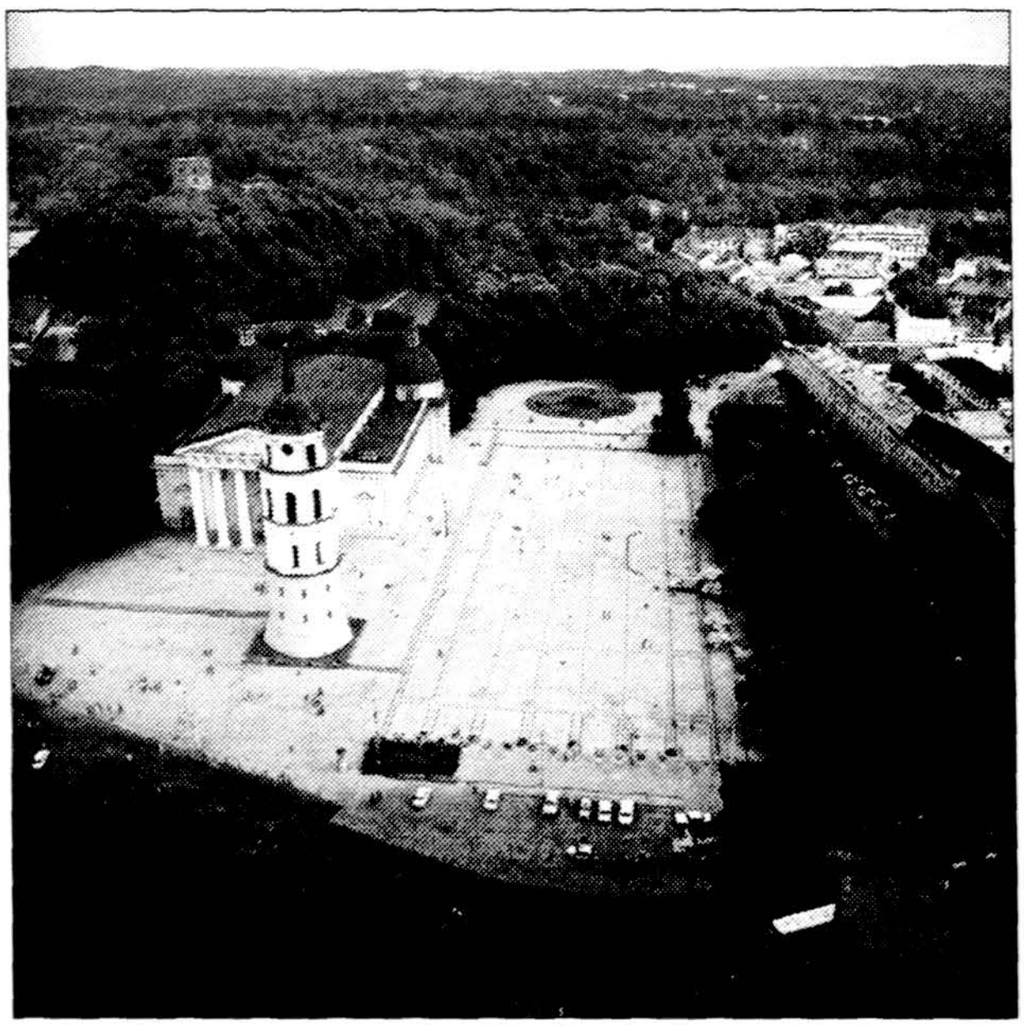

Vilniaus Arkikatedra. Juozo Polio nuotr.

TF ĮDUKRINIMO IR LABDAROS KOMISIJOS DARBAI 2005 M.

Jau prieš keletą metų Tautos fondas yra atkreipęs dėmesį į didelį Lietuvos mokyklose grožinės literatūros trūkumą. Ypač didelis trūkumas mokyklose yra istorinių knygų, nušviečiančių Lietuvių tautos kovas prieš Sovietų Sąjungos okupaciją. Yra gana nemažai išleistų gerų grožinės literatūros ir istorinių veikalų, bet dėl lėšų stokos, jų tiražai yra apgailėtinai maži (nuo 200 iki 1,000), jos Lietuvos mokyklų bibliotekų nepasiekia ir tuo pačiu nepasiekia besimokančio jaunimo. O tautiškai ugdant Lietuvos jaunimą, yra būtina jį supažindinti su nesuklastota Lietuvos istorija.

Šiai apgailėtinai būklei bent šiek tiek pataisyti, imtasi pastangų išleisti ir išplatinti didesniu tiražu aukščiau minėtos rūšies literatūrą.

Kas buvo šiam reikalui padaryta 2005 metais?

Akademiko Zigmo Zinkevičiaus knyga „Istorijos iškraipymai", išleista Lietuvių katalikų mokslo akademijos 500 egz. tiražu, buvo išspausdinta 4,000 egz. tiražu ir paskleista po universitetų, gimnazijų, vidurinių ir pagrindinių mokyklų bei viešąsias bibliotekas. Šioje knygoje aptariami Lietuvos istorijos iškraipymai po nepriklausomybės atkūrimo. Prezidento Valdo Adamkaus žodžiais: „Mes negalime toleruoti mėginimų perrašyti Lietuvos istoriją, pateisinti jos okupaciją ir tautos genocido vykdytojus. Mes negalime ištrinti ribos tarp nusikaltėlių ir jų aukų".

2005-aisiais metais Lietuvos Politinių kalinių ir tremtinių sąjunga išleido knygos „Partizanai" 5-ąją laidą. Knyga apima 800 puslapių, dokumentuota su nemažai nuotraukų, papildyta nauja autentiška medžiaga. Tai tikra partizanų kovų istorija.

Susipažinusi su šiuo veikalu, TF tarybos mokyklų įdukrinimo ir labdaros komisija apsiėmė sunkią pareigą, būtent aprūpinti visas Lietuvos gimnazijų, vidurinių ir pagrindinių mokyklų bibliotekas šia knyga, kad mokytojai ir mokiniai galėtų naudotis neiškraipytos istorijos šaltiniais.

Visoje Lietuvoje šiuo metu yra 116 gimnazijų, 477 vidurinės ir 677 pagrindinės mokyklos. Knygos kaina 30 Lt (11 dol.) su 34 proc. nuolaida. Šiuo metu esame aprūpinę tik 650 mokyklų.

Kaip vykdom knygų skirstymą?

Mes turime kiekviename rajone ir didesniuose miestuose mokyklų sąrašus. Išvengti pašto išlaidų, kurios Lietuvoje yra didelės, pasirinkome grupinį skirstymo būdą. Pirmiausia per įgaliotinį atsiklausiame rajono švietimo skyriaus ar jų mokykloms yra reikalinga knyga „Partizanai". Gavus teigiamą atsakymą, knygos yra išduodamos. Šioje srityje mes labai artimai bendradarbiaujame su „Valstiečių laikraščio" Kaimo vaikų fondo administracija.

Sakysime, Kauno rajone yra 30 mokyklų, kurios nori gauti šią knygą. Kai surenkame 330 dol. (tokia yra 30 knygų savikaina) ir sumokame leidyklai, tada pranešame įgaliotam asmeniui ar rajono švietimo skyriui knygas pasiimti. Knygas gavusių mokyklų sąrašai mums atsiunčiami.

Knygos „Partizanai" 5-oji laida buvo išleista 1,000 egz. tiražu. Įsijungus Tautos fondui į šio veikalo platinimą šiuo metu spausdinama dar 2,000 egzempliorių.

Šio veikalo platinimas nėra pirmasis mūsų bandymas. Mes jau esame Lietuvos mokykloms padovanoję per 6,000 egzempliorių Lietuvoje išleistų psichologinio turinio knygų, grožinės literatūros ir Sibiro kankinių atsiminimų.

Kviečiame plačiąją lietuvių visuomenę įsijungti į mūsų sunkų bet labai reikalingą darbą — aprūpinti visas Lietuvos mokyklas istoriniu veikalu „Partizanai". Jie žuvo kovodami už tėvynės laisvę. Mūsų gi pareiga tęsti jų kovą už dvasinį Lietuvos atgimimą, supažindinant jaunąją kartą su mūsų tautos netolimos praeities karžygiais.

Mūsų darbas nesibaigia tik šio veikalo išplatinimu. Mes ir toliau pasiryžę, su jūsų pagalba, šią patriotinės–dvasinės literatūros spragą Lietuvos mokyklose užpildyti.

Maloniai prašau čekius rašyti: Lithuanian National Foundation arba Tautos fondui pažymint, kad auka skirta knygoms. Siųsti adresu: Lithuanian National Foundation, Inc. Įdukrinimo ir Labdaros Komisija, 386 Hillside Pl., So. Orange, NJ 07079.

Dr. Rožė Šomkaitė

MŪSŲ ŠEIMOSE

Dr. Austė (Paliokaitė) Vygantienė su savo anūkėle Laimute, Vaigos (Vygantaitės) ir Tomo Marchertų dukryte 2005 m. gruodžio mėnesį Pasaulio lietuvių centre, Lemonte.
I. Tijūnėlienės nuotrauka.

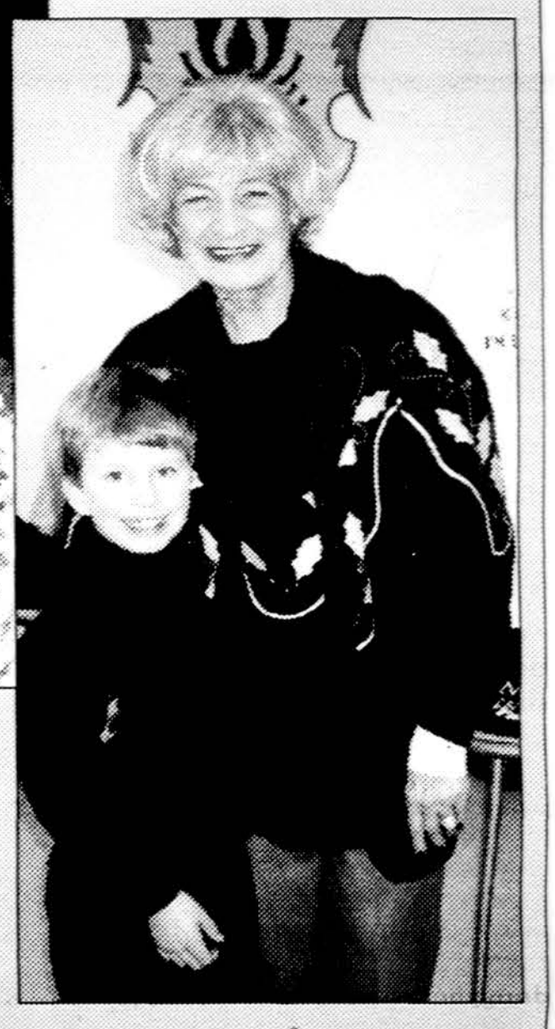

Aldona Vaitienė su anūku Nemunu Pasaulio lietuvių centre, Lemonte, pasibaigus Maironio lit. mokyklos kalėdinei eglutei.
Indrės Tijūnėlienės nuotr.

PETKUS & SON FUNERAL DIRECTORS

BRIGHTON PARK 4330 S. CALIFORNIA
SUMMIT, 7300 W. ARCHER AVE.
CICERO 5940 W. 35 ST.
LEMONT, 12401 S. ARCHER AVE. (& DERBY RD.)
EVERGREEN PARK, 2929 W. 87 ST.
TINLEY PARK, 16600 S. OAK PARK AVE.

ALL PHONES
NATIONWIDE TOLL FREE (nemokamas)
Tel. 1-800-994-7600
www.petkusfuneralhomes.com

SERVING LITHUANIAN COMMUNITIES SINCE 1916

LACK & SONS
(LACKAVICIUS)
Funeral Home's

9236 S. ROBERTS RD
HICKORY HILLS
ALL PHONES 1-708-430-5700
OTHER LOCATIONS AVAILABLE IN CHICAGO & ALL SUBURBS

GAIDAS - DAIMID
LAIDOJIMO NAMŲ DIREKTORIAI
jau daug metų teikia pagarbų patarnavimą liūdesio valandoje. Jų laidojimo namai yra Čikagoje ir priemiesčiuose, kiekvienam lengvai pasiekiami.
Atliekame ir kūno sudeginimo (cremation) patarnavimus.
GERALD F. DAIMID — nepriklausomas direktorius
4330 So. California Ave, Chicago, IL 60632
1-773-523-0440; 1-708-873-0500

PALOS — GAIDAS

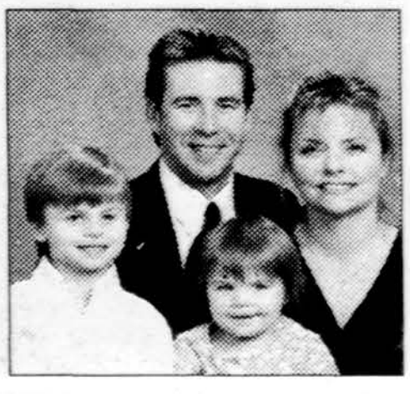

FUNERAL HOME
• Patogioje vietoje tarp Čikagos ir Lemonto
•10 minučių nuo Šv.Kazimiero lietuvių kapinių
11028 S. Southwest Hwy.
Palos Hills, Illinois
(708)974-4410

ČIKAGOJE IR APYLINKĖSE

◆**Šių metų sausio 8 d. 10:30 val. r.** visus maloniai kviečiame dalyvauti šv. Mišių aukoje Jėzuitų koplyčioje bei pasiklausyti religinės muzikos koncerto „Dovana kūdikėliui Jėzui". Koncertuos muzikos mokytojų Jolantos Banienės, Kristinos Fiodorovos, Dalios Gedvilienės, Loretos Karsokienės, Mindaugo Matkaus ir Nijolės Penikaitės mokiniai. Koncerte dalyvaus „Suzuki" m-los smuikininkai, gitaristas Paulius Strolia. Vaikučius aplankys Kalėdų senelis.

◆ **Palaimintojo J. Matulaičio** misijoje pradedama ruošti sutvirtinimo sakramentui. Pirmoji pamoka bus sausio 8 d. po 11 val. r. šv. Mišių. Rinktis prie zakrastijos. Pirmąsias pamokas praves Grasilda Petkienė. Tel. pasiteiravimui: 708-598-5112 (Rima Sidrienė).

◆**2006 m. sausio 14-19 dienomis** Amerikos lietuvių gydytojų sąjunga (ALGS) kartu su Šiaurės Amerikos lietuvių fizinio auklėjimo sporto sąjunga (ŠALFASS) kviečia visus į žiemos kurortą Telluride, Colorado. Slidinėsime, varžysimės, bendrausime. Tel. pasiteiravimui: 773-582-8882 (Jurgita Travel), e-paštas: Jurgita@earthlink.net

◆**Tradicinė Čikagos lietuvių** skautų Kaziuko mugė įvyks 2006 m. kovo 12 d., sekmadienį, Pasaulio lietuvių centre Lemonte. Pradžia po 9:15 val. ryto šv. Mišių. Kviečiame visus dalyvauti. Tel. pasiteiravimui: 708-349-8436 (Aušra Jasaitytė-Petry).

◆**Mieliems skaitytojams pranešame**, kad nuo 2006 m. sausio 8 d. JAV brangsta pašto paslaugos. Paprasto laiško išsiuntimas Amerikoje kainuos 39 cnt., laiško į Lietuvą siuntimo kaina — 84 cnt. Platesnės informacijos teiraukitės pašto skyriuose.

Giedrė ir Stasys Milašiai iš **Carlsbad, CA,** atsiuntė „Draugo" redakcijai sveikinimus, linkėdami „gyvuoti dar ilgus metus", o taip pat ir labai dosnią 200 dol. auką. Tariame širdingą ačiū už auką bei linkėjimus, savo ruožtu linkėdami šiems darbštiems visuomenininkams ir tautinių šokių puoselėtojams kuo laimingiausių, kūrybingiausių ir sveikiausių Naujų metų.

Horstas R. Žibas, Cincinnati, OH, už kalėdinių sveikinimų rinkinį ir „Draugo" kalendorių atsiuntė 60 dol. auką. Nuoširdžiai dėkojame.

Vilius Radžius, Chicago, IL, už kalėdinių „Draugo" sveikinimų rinkinį ir 2006–ųjų metų kalendorių atsiuntė 55 dol. auką. Labai dėkui!

Adv. A. Domanskis, Chicago, IL, parėmė „Draugo" leidybą dosnia 100 dol. auka. Tariame labai širdingą ačiū.

Giedrė Stankūnas iš **Cos Cob, CT**, pratęsdama „Draugo" prenumeratą pridėjo 50 dol. auką. Širdingai dėkojame už paramą „Draugo" leidybai ir sveikiname su Naujais metais.

Dail. Ada Sutkuvienė, gyv. **Beverly Shores, IN,** už „Draugo" 2006-ųjų m. kalendorių ir kalėdinių sveikinimų rinkinį atsiuntė 50 dol. auką. Linkime kūrybingų, sveikų Naujų metų ir tariame ačiū už auką.

Faustas Rajeckas, Westborough, MA, kartu su „Draugo" prenumeratos mokesčiu atsiuntė 50 dol. auką. Labai džiaugiamės jį turėdami savo skaitytojų tarpe, dėkojame už auką.

Organizacija „Vaiko vartai į mokslą" rengia kasmetinį pranešimą visuomenei kartu su naujai susukto dokumentinio filmo premjera. Popietė vyks 2006 m. sausio 15 d. PLC Bočių menėje, Lemont. Pradžia 12:30 val. p.p. Popietės metu galėsite susipažinti su naujausios paaugliams pritaikytos charakterio ugdymo programos bruožais ir kitais projektais. Rodomo Agnės Marcinkevičiūtės susukto filmo vaizdais bus galima „aplankyti" kai kuriuos organizacijos remiamus dienos ir laikinosios globos centrus įvairiuose Lietuvos miestuose ir miesteliuose. Dosni rėmėjų pagalba „Vaiko vartai į mokslą" remia jau 10 tokių centrų Lietuvoje, kuriuos lanko socialiai remtinų šeimų vaikai. Čikagos ir apylinkių lietuvių visuomenė kviečiama į organizacijos veiklos pranešimą apie Kaune vykusį seminarą ir kitus projektus bei dokumentinio filmo „Dievo vaikai" premjerą.

Organizacijos „Vaiko vartai į mokslą" 2005 m. rengto seminaro Kaune dalyviai, remiamų centrų vedėjai ir savanoriai.

Sausio 13 d. 7:30 val. v. Čiurlionio galerijoje Jaunimo centre įvyks

ALDONOS PEČIŪRIENĖS

poezijos vakaras — paroda „Atsisveikinimas su Čikaga"

Vakaro metu skambės A. Pečiūrienės poezija, matysite dailininkės įvairia technika atliktus kūrybinius darbus. Visus kviečiame dalyvauti.

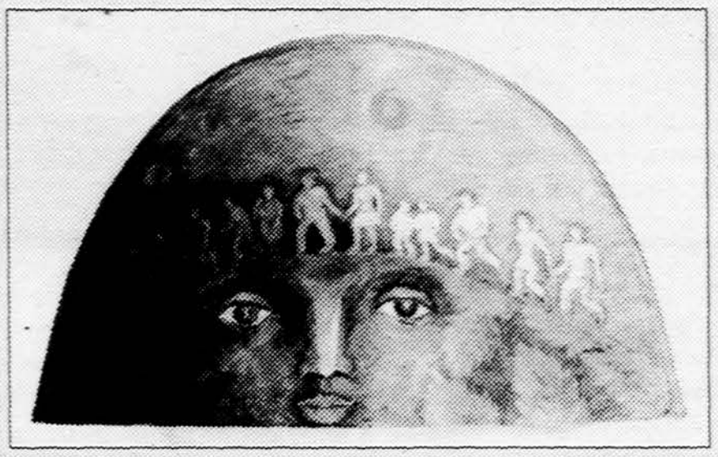

Galerijos adresas: 5620 S. Claremont Ave., Chicago, IL 60636

SKELBIMAI

Advokatas
Jonas Gibaitis
Civilinės ir kriminalinės bylos

6247 S. Kedzie Avenue
Chicago, IL 60629
Tel. 773-776-8700
Tel. 708-237-0488
Toll free 24 hr. 888-776-6742
Darbo val. nuo 8 v.r. iki 5 v.v.
Šeštad. 8 v.r. iki 1 v.p.p.

IMIGRACINĖS TEISĖS ADVOKATAS
AURELIUS BUTVILAS
Tel. 312-580-1217
135 S LaSalle #2300 Chicago, IL 60603
Galimos konsultacijos šeštadieniais

ŠILUMA IR DĖMESYS MŪSŲ SENOLIAMS
Močiutes ir diedukus kviečiu atvykti ir apsigyventi privačiuose senelių namuose Los Angeles. Čia laukia puikus klimatas, draugiška namų aplinka, gera priežiūra, skanus maistas.
Jūratė Ežerskienė
Olimpic Senior Living
Tel. 323-353-2140
E-mail: *jurateus@yahoo.com*

Advokatas
Vytenis Lietuvninkas
4536 W. 63 Street
Chicago, IL 60629
(Skersai gatvės nuo „Draugo")
Tel. 773-284-0100.
Tel. 630-257-0200, Lemont, IL

Advokatas
GINTARAS P. ČEPĖNAS
6436 S.Pulaski Rd.,
Chicago, IL 60629
Tel. 773-582-4500
Valandos pagal susitarimą

Advokatas
DARIUS R. DIRMANTAS
Vairavimo ir Kriminalinių Teisių Specialistas.
Raštinės Čikagoje ir Woodridge.
Tel. 877-Gynejas arba 877-496-3527

Namams pirkti paskolos
duodamos mažais mėnesiniais įmokėjimais ir prieinamais nuošimčiais. Kreipkitės į
Mutual Federal Savings,
2212 West Cermak Road.
Tel. (773) 847-7747.

● **„Saulutė"**, Lietuvos vaikų globos būrelis dėkoja už aukas padėti našlaičiams, beglobiams ir invalidams vaikams, daugiavaikėms šeimoms bei studentams Lietuvoje. Aukojo: Kristina ir dr. Edis Razma **$20**, dr. Austė ir dr. Mindaugas Vygantas **$1,000**; Margarita ir Vaclovas Momkus **$50** a.a. dr. Edmundo Lenkausko atm.; tęsiant vaikučių metinę paramą Aušra Saulienė **$240**, Stanley Stončius **$240**, mok. Nijolė Gierštikienė ir Chicago Marquette School Rm. 336 **$240**, Jonas Jurkūnas **$240**, Algis Ignatonis **$240**, Birutė Petrusaitienė **$260**, Patricia Nelia Paulauskas **$240**, Liucija Tirvienė **$240**, Danguolė ir Pijus Bielskus **$240**. Labai ačiū. **„Saulutė" (Sunlight Orphan Aid) 414 Freehauf St. Lemont, IL 60439 TAX ID $36-3003339.**

● **A.a. Adeles Glavinskienės** atminimą pagerbiant, Alberto ir Laima Glavinskai atsiuntė „Saulutei" **$100**, kuriuos suaukojo V. Girdvainis, R. G. Bielskus, S. Krumplis, R. R. Griškelis. „Saulutė" dėkoja už aukas ir reiškia nuoširdžią užuojautą a.a. Adeles Glavinskienės šeimai ir artimiesiems.